

100 ilin qəzeti

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim
Azərbaycanım mənim qibləgahumdur

Sayı: 38 (24.524)

3 oktyabr 2026-cı il, şənbə

www.serqqapisi.az

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi

ŞƏRQ QAPISI

Azərbaycanın yeni iqtisadi xəritəsi: enerji, nəqliyyat bağlantıları və investisiya

**TDT-nin güclənən
dayağı:
Naxçıvandan
başlayan yol və
Azərbaycanın
strateji
təşəbbüsləri**

Səhifə ➡ 4

**Şanlı Zəfərin
ilk müjdəçisi –
Cəbrayıl
şəhəri**

Səhifə ➡ 5

**Zəfər dolu döyüş
xatirələri,
nəsilərə örnək
ömürlər**

Səhifə ➡ 9

**Düənə məktəb
partasında
əyləşən
gənclər
bu gün sinfin
qarşısında
müəllim kimi
dayanır**

Səhifə ➡ 11

**Şərur
bağlarından
Günəşə boylan
şaftalılar**

Səhifə ➡ 12

Dünya iqtisadiyyatının qaydalarının yenidən formalaşdığı, enerji bazarlarından nəqliyyat marşrutlarından qlobal sistemlərin yeni reallıqlara uyğunlaşdığı bir dövrdə ölkələrin gələcək mövqeyi yalnız malik olduqları resurslarla deyil, həmin resursları necə dəyəərə çevirdikləri ilə müəyyən edilir. Bu baxımdan, Azərbaycan üçün qarşıdakı mərhələ yeni iqtisadi imkanların formalaşdığı mühüm dövrüdür. Sentyabrın 25-26-da Bakıda keçirilən II Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumu da ölkənin bu mərhələdə qarşıya qoyduğu hədəfləri və malik olduğu imkanları aydın şəkildə ortaya qoydu.

Forumda səslənən fikirlər Azərbaycanın artıq yalnız enerji resursları ilə tanınan ölkədən daha geniş iqtisadi modelə keçid mərhələsində olduğunu göstərir. Söhbət ayrı-ayrı layihələrdən deyil, enerji, nəqliyyat, rəqəmsal texnologiyalar, mədəncilik və insan ka-

pitalını vahid iqtisadi sistemdə birləşdirən yanaşmadan gedir.

Son 20 ildən artıq dövrdə formalaşdırılan iqtisadi baza bu dəyişimin əsas dayağıdır. İnfrastrukturun yenilənməsi, maliyyə imkanlarının genişlənməsi, enerji sektorunda beynəlxalq tərəfdaşlığın qurulması və qeyri-neft iqtisadiyyatının böyüməsi Azərbaycanın yeni mərhələyə daha hazırlıqlı daxil olmasına imkan verib.

Prezident İlham Əliyev II Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumu çərçivəsində keçirilən "Parçalanmış dünyada etimadın bərpası: Cənubi Qafqaz qlobal bağlantı və investisiya sabitliyinin dayağı kimi" mövzusunda tədbirdə ölkənin investisiya imkanlarından danışarkən bu məqamı xüsusi vurğuladı: "Biz iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarını təmsil edən bir çox aparıcı beynəlxalq şirkətin Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş kimi qəbul etməsi faktını əldə rəhbər

tutmalıyıq. Əlverişli investisiya mühiti sayəsində biz son 20 ildə 350 milyard ABŞ dollarından çox investisiya cəlb etmişik. Bunun yarısı birbaşa xarici investisiyalardır". Bu göstərici ölkənin investisiya siyasətində uzunmüddətli tərəfdaşlıq və etimad amilinin əhəmiyyətini göstərir.

Xatırlatmaq yerinə düşər ki, 2025-ci ildə keçirilən ilk Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumunda 1000-dən çox iştirakçı bir araya gəlib, nəticədə, ümumi dəyəri 10 milyard ABŞ dollarından çox olan investisiya sazişləri imzalanıb. Həmin məbləğin 7 milyard ABŞ dollarından çoxu qeyri-neft sektoruna aid olub. II Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumunda isə dünyanın ən böyük investisiya menecerlərindən bəzilərinin iştirakı ilə infrastruktur və texnologiyadan enerji və nəqliyyatadək müxtəlif sahələri əhatə edən, ümumi dəyəri, təxminən, 11 milyard dollar (9,7

milyard avro) olan 26 müqavilə imzalanıb. Süni intellekt, enerji, istehsal və sənaye daxil olmaqla müxtəlif istiqamətləri əhatə edən bu müqavilələr Azərbaycanın investisiya gündəliyinin şaxələndiyini və yeni iqtisadi sahələr üzrə tərəfdaşlıqların genişləndiyini göstərir.

İnvestisiya mühitinin əsas şərtlərindən biri sabitlik və proqnozlaşdırıla bilənlikdir. Prezident İlham Əliyevin forumda vurğuladığı kimi, Azərbaycanın formalaşmış siyasi və iqtisadi sabitliyi, dövlət borcunun ÜDM-ə nisbətindən 20 faiz, xarici borcun 5,6 faiz təşkil etməsi, valyuta ehtiyatlarının xarici borcu, təxminən, 20 dəfə üstələməsi, manatın 2017-ci ilin aprelindən ABŞ dollarına nisbətində 1,7 manat səviyyəsində sabit qalması və uzunmüddətli müqavilələrə sadıqlıq ölkənin investorlar üçün etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyini gücləndirən amillərdir.

Səhifə ➡ 2

INTERNATIONAL INVEST

Baku | 25-26 September 2026

Azərbaycanın yeni iqtisadi xəritəsi: enerji, nəqliyyat bağlantıları və investisiya

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Enerjidən yeni texnoloji imkanlara

Transformasiyanın mühüm istiqamətlərindən biri enerjidir. Azərbaycanın enerji siyasətində balanslı və uzunmüddətli xətt dayanır: neft və qaz iqtisadiyyatda aparıcı mövqeyini qoruyur, eyni zamanda günəş və külək enerjisi, elektrik ixracı, enerjiötürücü xətlər və enerjisaqlanc texnologiyaları inkişaf etdirilir.

Bu, sadəcə, enerji mənbələrinin dəyişdirilməsi deyil, Azərbaycanın enerji üstünlüyünün yeni iqtisadi imkanlara çevrilməsi prosesidir. Artıq söhbət yalnız neft və qaz ixracından deyil, elektrik enerjisi istehsalından, onun müxtəlif bazarlara çatdırılmasından, eləcə də etibarlı enerji təminatı hesabına data mərkəzləri və yeni texnoloji istehsal sahələrinin yaradılmasından gedir.

Xüsusi sənaye və data mərkəzlərinə global tələbatın artması enerji ilə rəqəmsal iqtisadiyyat arasında yeni əlaqə yaradır. Böyük həcmdə elektrik enerjisi tələb edən rəqəmsal infrastruktur üçün etibarlı və rəqəbatqabiliyyətli enerji mənbəyi əsas şərtlərdəndir.

Təkcə Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda 157 gicqavatlıq bərpa olunan enerji potensialı mövcuddur. Bundan əlavə, quruda günəş və külək elektrik stansiyaları artıq fəaliyyət göstərir.

Qarşıdakı beş il ərzində ölkənin müxtəlif ərazilərində yeni bərpa olunan enerji layihələrinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bu yanaşma enerji sisteminin daha geniş miqyasda yenilənməsinə hesablanır.

Azərbaycanın tranzit xəritəsində yeni mərhələ

Nəqliyyat və logistika Azərbaycanın yeni iqtisadi xəritəsinin digər əsas dayağıdır. Son illərdə həyata keçirilən dəmir yolu, avtomobil, hava və dəniz nəqliyyatı layihələri ölkənin Şərq-Qərb və Şimal-Cənub dəhlizlərindəki mövqeyini gücləndirib. Lakin əlverişli coğrafi mövqe öz-özlüyündə tranzit üstünlüyünü təmin etmir. Bunun davamlı iqtisadi nəticəyə çevrilməsi üçün yollar, limanlar, dəmir yolları, gömrük prosedurları, rəqəmsal idarəetmə və regional əməkdaşlıq mexanizmləri vahid sistem kimi işləməlidir. Azərbaycan nəqliyyat siyasətində məhz belə kompleks yanaşma formalaşdırır.

Bu baxımdan, əsas məsələ artıq tranzit marşrutlarının mövcudluğu deyil, onların rəqəbat qabiliyyətinin qorunmasıdır. Yüklərin daha sürətli, şəffaf və az xərclə daşınması tranzit potensialının real gəlir mənbəyinə çevrilməsinin başlıca şərtlərindəndir.

Enerji və logistikanın kəsişdiyi mühüm istiqamətlərdən biri də

elektrik bağlantılarıdır. Mərkəzi Asiya və Azərbaycan və Avropa ilə enerji əlaqələrinin gücləndirilməsinə yönələn layihələr ölkənin yalnız enerji istehsalçısı deyil, həm də enerji dəhlizi kimi rolunu genişləndirə biləcəyini göstərir. Qara dənizdən keçəcək elektrik kabeli layihəsi də bu baxımdan əhəmiyyətli. Beləliklə, Azərbaycanın enerji xəritəsi tədricən boru kəmərləri ilə məhdudlaşan modeldən elektrik şəbəkələri, sualtı kabellər və rəqəmsal bağlantıları əhatə edən daha geniş sistemə çevrilir.

Yeni sənaye imkanları

Azərbaycanın mineral xammal potensialının öyrənilməsi və iqtisadi dövriyyəyə cəlb olunması qarşıdakı illərdə yeni sənaye sahələrinin formalaşmasına imkan yarada bilər. Bu istiqamətdə mühüm addımlardan biri sentyabrın 23-də "Azərbaycan Respublikasında dağ-mədən (metal filizləri) və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair 2027-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsidir. Proqram mineral xammal bazasının genişləndirilməsini, mövcud istehsal güclərinin artırılmasını və xammaldan son məhsulədə dəyər zəncirinin ölkə daxilində formalaşdırılmasını nəzərdə tutur. Burada əsas məsələ yalnız yataqların mövcudluğu deyil, onların müasir texnologiyalar əsasında işlənilməsi və xammalın daha

yüksək əlavə dəyər yaradan məhsullara çevrilməsidir. Bu yanaşma iqtisadi diversifikasiyanın mühüm şərtlərindən biridir.

Eyni yanaşmanı kənd təsərrüfatında da görmək mümkündür. Qlobal iqlim dəyişiklikləri, su ehtiyatlarına artan təzyiq və təchizat zəncirlərindəki risklər ərzaq təhlükəsizliyini iqtisadi təhlükəsizlik məsələsi kimi də gündəmə gətirir. Buna görə aqrar sahəyə investisiya, su resurslarının səmərəli idarə olunması və məhsuldarlığın artırılması gələcək iqtisadi siyasətin vacib istiqamətlərindəndir.

Bütün bu sahələri birləşdirən əsas amil isə insan kapitalıdır. Enerji infrastrukturunu qurmaq, logistika sistemlərini rəqəmsallaşdırmaq və sənaye intellekt texnologiyalarını tətbiq etmək mümkündür. Lakin bu sistemləri idarə edəcək ixtisaslı kadrlar olmadan investisiyanın davamlı iqtisadi nəticəyə çevrilməsi çətinləşir. Bu baxımdan, xarici kapital ilə yanaşı, texnologiya, idarəetmə təcrübəsi və yeni biliklərin cəlb edilməsi də xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Beləliklə, qarşıdakı dövrdə Azərbaycanın əsas vəzifələrindən biri yaradılmış siyasi və iqtisadi sabitliyi yeni iqtisadi sahələrdə davamlı investisiya axınına çevirməkdir. Bunun üçün enerji və nəqliyyat üstünlükləri ilə yanaşı, hüquqi və iqtisadi mühitin proqnozlaşdırıla bilməsi, kadr potensialının artırılması və texnoloji imkan

ların genişləndirilməsi vacibdir.

II Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumu da bu baxımdan yalnız investisiya imkanlarının təqdim olunduğu platforma deyil, Azərbaycanın iqtisadi modelini hansı istiqamətdə yeniləmək istədiyini nümayiş etdirən mühüm müzakirə meydanı kimi çıxış etdi. Forumun proqramında Orta Dəhliz, enerji və "yaşıl keçid", sənaye və azad iqtisadi zonalar, kritik xammal, aqrar biznes, maliyyə əməkdaşlığı, kiçik və orta biznes, turizm, daşınmaz əmlak və insan kapitalına investisiya kimi istiqamətlərin yer alması da bu geniş yanaşmanı göstərir.

Bu gün Azərbaycanın qarşısında dayanan əsas məsələ malik olduğu üstünlükləri qorumaqla yanaşı, onları yeni iqtisadi dəyərə çevirməkdir. Enerji resursları, strateji coğrafi mövqe, nəqliyyat dəhlizləri, rəqəmsal imkanlar, mineral ehtiyatlar və insan kapitalı bir-birindən ayrı potensiallar deyil, vahid iqtisadi inkişaf zəncirinin halqalarıdır.

II Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumu ortaya çıxan bu yeni mənzərəni bir daha nümayiş etdirdi: Azərbaycanın gələcəyinin əsas kapitalı təkcə yerin altındakı sərvətlərdə deyil, həmin sərvətləri, coğrafiyanı, texnologiyayı və insan potensialını yeni imkanlara çevirə bilmək gücündədir.

✍️ Nail ƏSGƏROV

Ulu Öndər xatirələrdə

Həyatımızın ən unudulmaz anlarını yaşadıq

Ulu Öndər Heydər Əliyev dövlət başçısı olduğu illərdə yurd-yuvasından didərgin düşmüş qaçqın və məcburi köçkünləri bir an belə unutmur, onların taleyi ilə həmişə maraqlanırdı. Efirdə tez-tez rast gəlirəm o günlərdə çəkilən kadrlara. Həmin kadrlardan birinə – Ulu Öndərin 1999-cu ildə Biləsuvar rayonu ərazisində yerləşən çadır şəhərciyində məcburi köçkünlərlə görüşü ilə bağlı videoya baxıram. Böyükdən-kiciyə hər kəs Onu görməyə can atır. O, çıxış etməsi üçün hazırlanan üstüörtülü kürsünün sökülməsinə göstəriş verir və oranın sakinləri kimi Günəşin altında dayanaraq çıxış edir. Çıxışını bitirəndən sonra Ulu Öndər Onun üçün hazırlanan otağa yox, çadırlara tərəf gedir. Həmin çadır şəhərciyində iki küçə var. Birinci küçə ilə irəliləyir və uzaqdan gələn ocaq tüstüsü diqqətini çəkir. Yaxınlaşır. Qadınlar lavaş bişirir. Soruşur ki, nə münasibətlə ocaq qalanıb? Cavab verilir ki, toy çörəyi bişirilir. Sabah toy olacaq, onun üçün tədarükdür. Çörək kəsir. Bu səhnənin arxasındakı dialoqları həmin gün orada olan və bir ay sonra Heydər Əliyevin toyunda iştirak etdiyi Birinci Qarabağ müharibəsi qazisi Azər Cavadovdan dinləyirəm:

“1993-cü ilin oktyabrında Cəbrayıl rayonu Çaxırlı kəndi düşmən işğalına məruz qalandan bir neçə gün əvvəl mən döyüşlərdə yaralanmışdım. Hospitalda idim. Ailəm həmin gündən qaçqın həyatı yaşamağa məhkum oldu. Qardaşım Fazil Füzuli rayonu ərazisində döyüşlərdə iştirak edirdi. O, kəşfiyyatçı idi. 1997-ci ilin aprel ayında döyüş tapşırığını yerinə yetirmək üçün Hadrut qəsəbəsinə getmişdi. Həmin günlərdən birində 8 yoldaşı ilə birgə mənfur düşmənin xain pusqusuna düşdülər. Üç gün var gücü ilə döyüşən 8 yoldaş silahları bitəndə əsir düşməmək üçün son əl qumbarası ilə öz həyatlarına son veriblər. Onlar Ulu Öndərin Sərəncamı ilə “Azərbaycan Bayrağı” ordeni ilə təltif olundu. Həmin vaxt ailəmiz Biləsuvar rayonunda 4 sayılı çadır şəhərciyində yaşayırdı. Dahi rəhbərin 1999-cu ilin fevral ayında çadır şəhərciyinə gəlişi burada sabahı gün olacaq toy mərasiminə

hazırlığa təsadüf etmişdi. Həbil adlı qonşu oğlanın toyu olacaqdı bir gün sonra. Qadınların toy çörəyi bişirdiyi yerə gedən Ulu Öndər orada söhbət edəndə toyu harada edəcəyimizlə maraqlandı. Və öyrəndi ki, qurulacaq mağarda toy olacaq. Həmin gün rayon rəhbərliyinə göstəriş verdi ki, burada bir mərasim evi inşa olunsun. İlk toy mərasimində iştirak edəcəyini bildirdi”.

Müsaibim qeyd edir: “19 mart 1999-cu il. Ümummilli Liderimiz həmin gün – Novruz bayramı ərəfəsində çadır şəhərciyinə gələrək soydaşlarımızın gün-güzəranı, problemləri ilə yaxından tanış oldu, bizi milli-mənəvi dəyərlərimizdən biri olan əziz gün – Novruz bayramı münasibətilə təbrik etdi.

Həmin gün 2 gənc ailənin bizim – Azərlə Kifayətin və Tuqayla Aygünün toyunda iştirak etdi, xeyir-dua verdi. Aradan keçən illərdə həmin gün dahi rəhbərin verdiyi sözlərə necə əməl olunduğuna şahid olduq. Cəbrayıl rayonu və digər işğalda olan ərazilər ordumuzun gücü ilə azad edildi. Cəbrayıl şəhərinə artıq həyat qayıdıb. Kəndlərimiz də bir-bir abadlaşır. Qardaşımın şəhid ruhu şaddır, döyüşlərdə aldığım güllə yarasının yeri artıq sızlamır. Biz vaxtilə

çəkdiyimiz bütün əziyyətlərin bəhrəsini gördük. Hazırda o çətin günlərdə Ulu Öndərin göstərişi ilə Biləsuvar rayonunda salınan qəsəbədə bizə verilən mənzildə yaşayır və həsrətlə iki övladıyla birlikdə Çaxırlı kəndinə öz evimə gedəcəyim günü gözləyirəm”.

Kifayət xanım da həmin günləri xoş sözlərlə yada salır: “Aradan 27 il keçməsinə baxmayaraq, o vaxt keçirdiyim sevinc hissini sözlə ifadə etməkdə bu gün də çətinlik çəkirəm. Buradakı bütün insanlar: qoca da, cavan da, uşaq da sevinirdi. Həmin gün Biləsuvar şəhərindən və ətraf kəndlərdən də böyük rəhbərin ziyarətinə çoxlu sayda adamlar gəlmişdi. Xalqı həmişə özünə arxa-dayaq sayan Ümummilli Liderimiz bir-bir çadır şəhərciklərini gəzdikdən, insanlarla ətraflı söhbət aparırdı, onların yaşayışı ilə yaxından tanış olduğdan sonra bizim toyumuza gəldi. Mərasim çadır şəhərciyində həmin gün istifadəyə verilən mərasim evində idi. Ulu Öndər toy məclisində iştirak edənlərlə səmimi salamlaşdı. Bizi, valideynlərimizi yanına dəvət etdi. Xeyir-dua verərək hər birimizə xoşbəxtlik, səadət arzuladı. Qarabağ probleminin həll edilməsi, torpaqlarımızın geri qaytarılması, dədə-baba yerlərin-

dən didərgin düşmüş insanların doğma ocaqlarına qaytarılması onun fəaliyyətində birinci sırada durduğunu dedi. İnsanları nikbin olmağa səslədi”.

Füzuli rayonunun Qorqan kənd sakini Tuqay Rzayev və həyat yoldaşı Aygün Quliyeva da həmin gün Ulu Öndərin xeyir-duasını alıb ailə həyatı yoluna qədəm qoyublar. Füzuli rayonu, Aşağı Əbdürrəhmanlı kənd sakini Aygün xanım həmin günləri xatırlayır: “Ulu Öndər toyumuzda iştirak etməklə bizə ömürboyu unuda bilməyəcəyimiz ən gözəl hədiyyəni bağışladı. Həyat yoldaşımın anası Ulu Öndəri təkidlə “Süleymani” rəqsini oynamağa dəvət edəndə Heydər Əliyev, dedi ki, indiyə kimi o heç bir toyda oynamayıb. Lakin bu gün bu toyda oynayacaq. Xoş musiqi sədaları altında qol qaldırıb bizimlə oynadı. Valideynlərimizi də rəqsə dəvət etdi. Hər iki ailəyə rəngli televizor bağışladı. Sonra birlikdə şəkil çəkirdik. Onun xeyir-duası ilə qurulan ailəmizdə Tanrı bizə ilk olaraq bir qız övladı bağışladı. Qızımıza Ulu Öndərin vəfalı həyat yoldaşı, gözəl həkim Zərifə xanımın adını verdik. Onu böyüdüb boya-başa çatdırdıq. Təhsilini bitirib müəllim oldu və müəllimlərin işə qəbul imtahanında 70 bal toplayaraq

təhsilverən kimi ilk addımını Füzuli rayonunda atdı. Hazırda orada müəllim işləyir. Bu gün fəxr hissi ilə deyirəm ki, cənnət torpaqlarımız azaddır və oraya həyat qayıdır”.

Birinci Qarabağ müharibəsi iştirakçısı Tuqay Rzayev deyir ki, hazırda onlar Bakı şəhərində yaşayır və hər ikisi “Azərişiq” ASC-nin əməkdaşdır. Həmin günləri yada salanda qürur hissi keçirir, Ümummilli Liderimizi dənə-dənə yad edir.

“Dörd gənc ailə həyatı qururdu həmin gün. Bizim toyumuz təkcə el şənliyi deyildi, həm də düşmənin caynağında haray çəkən yurdun həsrəti ilə yaşayan amma heç vaxt ümidini itirməyən insanların gələcəyə ümidi idi. Ulu Öndərin toyumuza gəlişi indiki kimi yadımdadır. Onun dik duruşu və **“Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarının azad edilməsi, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi mənim müqəddəs vəzifəmdir və bu vəzifəni mən yerinə yetirmək üçün bundan sonra da əzmlə çalışacağam”** deməsi

orada olan hər kəsin gələcəyə ümidini daha da artırdı. Dahi rəhbərin dediyi sözlər bu gün öz yerini tapıb və torpağımız azaddır, Vətənimiz bütövdür və biz öz yurdumuza qayıdıraq. Ulu Öndərin xeyir-duası ilə qurduğumuz ailədə iki övladımız var və arzu edirəm ki, oğlunun toy mağarını Füzuli rayonunun Qorqan kəndində qurum”.

Həmin ildən 27 il ötür. Və həmin çətin günlərdə tozun-torpağın içində, çadırlarda yaşayan insanların çoxu şanlı Vətən savaşında qazandığımız qələbədən sonra dövlətimizin abadlaşdırdığı doğma yurduna qayıdıb. Cəbrayıl da yanan işıq. Ağdamda qalanan bayram tonqalı, Şuşada, Xankəndidə dalğalanan üçrəngli, ay-ulduzlu bayraq düşmənlərin gözünü kor, Xocalıdan gələn toy sədası, Zəngilandan eşidilən körpə, Qələbə paradında addımlayan Azərbaycan əsgərinin ayaq səsi, Şuşa dağlarında əks-səda verən Qarabağın şikəstəsi isə qulağını kar edir. Bütün dünyaya bizim bir qarış torpağımız qızıldan qiymətli, Vətənimiz canımızdan əziz, sözümüz isə imzamızdır deyir.

Ulu Öndərin inamlı çıxışının hər sözü bizə ümid verirdi

Cəbrayıl da çırağı yenidən yanan ocaqların sayı gündən-günə artır

Vətənimizin başının üstünü qara buludlar alanda, torpaqlarımız işğala məruz qalanda əli silah tutan bütün oğullar kimi o da irəli atıldı. Doğulub boya-başa çatdığı torpağı qorumaq üçün silaha sarıldı. 1990-cı ildən başlayan qanlı döyüşlərdə Cəbrayıl rayonu da amansız hücumlara məruz qalırdı.

“Biz canımız, qanımız bahasına döyüşürdük. Nizamsız ordu, silahın azlığı, aclıq və soyuq Vətən üçün döyüşən oğulları ruhdan sala bilmirdi”, – deyir Cəbrayıl şəhər sakini, Birinci Qarabağ döyüşləri qazisi Mehman Hüseynov.

“Həmin illər çox çətin idi, Laçını, Şuşanı itirmişdik. Cəbrayıl uğrunda döyüşlər aylarla davam etdi. Kimsə təslim olmağı ağlından belə keçirmirdi. Qadınları, uşaqları, qocaları şəhərdən çıxarıb döyüşə könüllü dəstələrlə davam etsək də, gücümüz tükənirdi. Çox təəssüf ki, həmin dövrdə nizamlı ordumuz olmadığı üçün Cəbrayılı da itirdik. Döyüşlər başlayanda əsgər kimi döyüşürdüm. Bir çox döyüş tapşırığını yerinə yetirib insanların həyatını xilas etdiyimə görə leytenant rütbəsi aldım və zabit kimi

dövlətimə xidmət etməyə başladım”.

Müsaibim qeyd edir ki, yurdundan ayrı yaşadığı illərdə Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundakı Ümid qəsəbəsində məskunlaşıb. Orada yerləşən tam orta məktəbdə hərbi rəhbər kimi fəaliyyət göstərmiş.

27 illik həsrətdən sonra Vətən müharibəsi başlayanda cəbhəyə getmək üçün müraciət edib. Lakin Birinci Qarabağ müharibəsində aldığı yaralar və yaş həddi səbəbindən döyüşlərə qatılmayıb. Arxa cəbhədə səfərbərliyə cəlb edilən şəxslərin ön cəbhəyə göndərilməsi ilə bağlı aparılan işlərdə iştirak edib.

O deyir: “Artıq bir neçə aydır ki, öz yurduma qayıtmışam. Cəbrayıl da nəfəs alır, buranın necə dirçəlib cənnətə döndüyünə şahid oluram. Yadıma 1996-cı ildə Bakı şəhərində Ali Hərbi Məktəbdə Ulu Öndərlə görüşümüz düşür. Onun inamlı çıxışının hər sözü bizə ümid verirdi. Ordu quruculuğunun möhkəmləndiriləcəyindən, torpaqlarımızın mütləq azad olacağından danışanda qəlbimizdəki inam hissi daha da artırdı. Mən bu hissi Vətən savaşını başlayanda Prezidentimizin çıxışını dinləyəndə də hiss et-

dim. Əmin idim, Ulu Öndərin dediyi həmin gün gəlib çatmışdı. 2020-ci il oktyabrın 4-də axşam saat səkkiz olardı. Televizorun qarşısında aylaşib dövlət başçısının xalqa müraciətini izləyirdim. “Cəbrayıl şəhəri azaddır!” cümləsini eşidəndə xəyallarım məni Cəbrayılın sıx çinar meşələrinə, evimizə, döyüşlərdə şəhadətə ucalan yoldaşlarımızın illərlə düşmən tapdağında qalan məzarlarına apardı. Bu, tarixi bir an idi. 27 illik həsrətdən sonra biz öz evimizə qayıdırdıq. Torpaqlarımız 44 gündə bir göz qırpmında necə sürətlə azad edilmişdisə, elə də bərpa olunur. Artıq hər səhər Cəbrayıl da Günəşi, gecələr Ayı görürəm. Bu, böyük xoşbəxtlikdir. Biz xoşbəxt xalqıq ki, Heydər Əliyev kimi Ulu Öndərimiz, xalqımıza qələbə bəxş edən Müzəffər Ali Baş Komandanımız var”.

Mehman Hüseynov illər sonra yurduna dönən, öz ocağında sakitlik tapan yüzlərlə cəbrayılıdan biridir. Böyük Qayıdışın sevinc bəxş etdiyi insanlardan biri... Artıq onun kimi vaxtilə ürəyi yurd həsrəti ilə yanan yüzlərlə insan öz torpağına qayıdıb, öz ocağında çırağını yandırır. Cəbrayıl da, Zən-

gilanda, Xocalıda çırağı yanan evlərin sayı isə gündən-günə artır. Nur saçan bu ocaqlar sanki hər kəsə eyni həqiqəti söyləyir: bu torpağın hər qarışı Vətəndir.

✍️ Ramiyə ƏKBƏROVA

2009-cu il oktyabrın 3-də imzalanmış Naxçıvan Sazişi ilə əsası qoyulan Türk Dövlətləri Təşkilatı bu gün Türk dünyasının siyasi, iqtisadi və təhlükəsizlik əməkdaşlığının mühüm platformalarından birinə çevrilib. Təşkilatın tarixində Naxçıvanın əhəmiyyəti yalnız təsis sənədlərinin imzalandığı məkan olması ilə məhdudlaşmır. Məhz burada türk dövlətləri arasında müasir əməkdaşlığın hüquqi və siyasi əsasları formalaşdırılıb. 17 il ərzində TDT-nin gündəliyi əhəmiyyətli dərəcədə genişləniib. Bu əməkdaşlıq artıq siyasi dialoq, iqtisadi integrasiya, nəqliyyat və logistika, enerji, rəqəmsallaşma, investisiya, təhlükəsizlik və müdafiə sahələrini əhatə edən çoxşaxəli mexanizmə çevrilir. Azərbaycanın təşəbbüsləri isə bu prosesin mühüm istiqamətlərindən birini təşkil edir. Prezident İlham Əliyevin “Bizim ailəmiz Türk dünyasıdır, bizim başqa ailəmiz yoxdur” fikri Azərbaycanın TDT-yə münasibətinin mahiyyətini ifadə edir. Bu yanaşma ortaq tarixi, dili, mədəniyyəti və mənəvi dəyərləri yalnız keçmişin irsi kimi deyil, gələcək əməkdaşlığın əsaslarından biri kimi nəzərdən keçirir.

Avropa ilə Mərkəzi Asiya arasında yerləşməsi, Xəzər üzərindən Türk dünyasının müxtəlif coğrafiyalarını birləşdirməsi, Türkiyə və Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə strateji münasibətləri, inkişaf etmiş enerji və nəqliyyat infrastrukturunu Azərbaycanın təşkilat daxilindəki mövqeyinə əlavə imkanlar qazandırır. Bakı bu imkanları yalnız milli nəqliyyat və enerji siyasətinin tərkib hissəsi kimi deyil, türk dövlətləri arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsinin praktiki vasitəsi kimi də təqdim edir. Bu mənada, Naxçıvan amili xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanın Naxçıvanı regional və beynəlxalq nəqliyyat bağlantılarının mühüm qovşaqlarından birinə çevirmək istiqamətində həyata keçirdiyi layihələr isə bu tarixi məkanın TDT baxımından əhəmiyyətini yeni müstəviyə daşıyır. Zəngəzur dəhlizi və Naxçıvanın Türkiyə ilə birbaşa nəqliyyat bağlantılarının inkişafı perspektivi Türk dünyasının qərb və şərq hissələri arasında əlaqələrin daha da möhkəmlənməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Başqa sözlə, TDT-nin təməli Naxçıvanda qoyulduqdan sonrakı mərhələdə Azərbaycanın həyata keçirdiyi nəqliyyat və kommunikasiya layihələri həmin tarixi başlanğıcın praktiki məzmunla tamamlanmasına xidmət edir. Naxçıvanın TDT tarixindəki simvolik rolu ilə Azərbaycanın müasir tranzit imkanlarının bir-birini tamamlaması təşkilatın integrasiya potensialını daha aydın göstərir. Azərbaycanın təşkilat

TDT-nin güclənən dayacağı:

Naxçıvandan başlayan yol və Azərbaycanın strateji təşəbbüsləri

lata hazırkı sədrliyi də bu prosesin mühüm mərhələsidir.

Sədrliyin əsas istiqamətlərindən biri siyasi dialoqla yanaşı, təhlükəsizlik əməkdaşlığının praktiki məzmununun genişləndirilməsidir. Qəbələ Zirvəsində Prezident İlham Əliyevin 2026-cı ildə TDT-yə üzv dövlətlərin Azərbaycanda birgə hərbi təlimlərinin keçirilməsi təşəbbüsünü irəli sürməsi də bunun göstəricilərindəndir. Təhlükəsizlik gündəliyi 2026-cı ildə daha da aktuallaşıb. Apreldə TDT-yə üzv dövlətlərin hökumət başçılarından görüşünün keçirilməsi, may ayında Türkiyədə qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün təşkili, sentyabr ayında isə TDT-yə üzv ölkələrin təhlükəsizlik üzrə rəhbər şəxslərinin Bakıda bir araya gəlməsi təşkilatın siyasi və təhlükəsizlik gündəliyinin intensivləşdiyini göstərən nümunələrdir.

Azərbaycanın təşəbbüsləri TDT-nin qeyri-rəsmi Zirvə görüşləri formatının inkişafında da özünü göstərir. 2024-cü ildə Şuşada keçirilən ilk qeyri-rəsmi Zirvə görüşü türk dövlətləri liderlərinin əlavə məsləhətləşmə və koordinasiya platformasının formalaşmasına imkan verib. Ötən il Budapeştdə, 2026-cı ildə isə Türkiyədə belə görüşlərin keçirilməsi bu formatın artıq davamlı siyasi mexanizmə çevrildiyini göstərir. Şuşa ilə Türkiyənin bu prosesdə ardıcıl şəkildə önə çıxması da təsadüfi deyil. Bir tərəfdə Azərbaycanın tarixi və mədəni simvollarından biri olan Şuşa, digər tərəfdə Türk dünyası

nın qədim siyasi-mədəni mərkəzlərindən olan Türkiyəni dayandır.

2026-cı ilin mayında Türkiyədə keçirilən qeyri-rəsmi Zirvə görüşü çərçivəsində Türk Sivilizasiyası Mərkəzinin təməlqoyma mərasiminin keçirilməsi və “GovTech”, süni intellekt və rəqəmsal həllər üzrə imkanların müzakirə olunması TDT gündəliyinin ənənəvi mədəni çərçivədən müasir texnoloji əməkdaşlığa doğru genişləndiyini göstərən nümunələrdəndir.

Təşkilatın iqtisadi potensialının reallaşdırılması da Azərbaycanın sədrliyinin mühüm istiqamətlərindən biridir. Türk dövlətlərini birləşdirən Orta Dəhlizin inkişafı, Xəzər üzərindən yükdaşımaqlarının artırılması, Azərbaycan, Türkiyə və Mərkəzi Asiya arasında nəqliyyat bağlantılarının genişləndirilməsi TDT-nin iqtisadi integrasiya imkanlarını artırır. Azərbaycan bu baxımdan yalnız tranzit ölkə deyil, Şərqlə Qərb arasında logistika zəncirinin əsas halqalarından biri kimi çıxış edir. Enerji sahəsində də oxşar mənzərə müşahidə olunur. Azərbaycan öz enerji infrastrukturunu vasitəsilə Mərkəzi Asiya ilə Avropa arasında yeni əməkdaşlıq imkanlarının formalaşmasına şərait yaradır.

İqtisadi integrasiyanın digər mühüm istiqaməti investisiyalardır. Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Özbəkistan arasında yaradılan investisiya mexanizmləri türk dövlətlərinin iqtisadi potensialının birgə layihələrə yönəldilməsi baxımından əhəmiyyətlidir. Çünki siya-

si münasibətlərin davamlılığı yalnız diplomatik təmasların intensivliyi ilə deyil, qarşılıqlı iqtisadi maraqların genişliyi ilə də möhkəmlənir.

Azərbaycanın TDT daxilində irəli sürdüyü təhlükəsizlik gündəliyi də bu baxımdan ayrıca əhəmiyyət daşıyır. Qəbələ Zirvə görüşündə regional sülh və təhlükəsizlik məsələlərinin ön plana çıxarılması, 2026-cı ildə Azərbaycanda birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi təşəbbüsü və sentyabrda təhlükəsizlik üzrə rəhbər şəxslərin Bakıda görüşü təşkilatın institusional əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətində atılan addımlardır. Burada söhbət yalnız hərbi əməkdaşlıqdan getmir. Müasir təhlükəsizlik anlayışına terrorizm, transmilli cinayətkarlıq, kibertəhlükəsizlik, informasiya təhlükəsizliyi və digər qeyri-ənənəvi təhdidlər də daxildir. Buna görə də təhlükəsizlik sahəsində məlumat və təcrübə mübadiləsinin genişləndirilməsi TDT-nin praktiki imkanlarını artırır. Prezident İlham Əliyevin bu il sentyabrın 17-də TDT-yə üzv ölkələrin təhlükəsizlik üzrə rəhbər şəxslərini qəbul edərkən dediyi kimi: **“Hər bir ölkənin öz çətinlikləri olub, Azərbaycanın da öz çətinlikləri olub, lakin hamımız ən mürəkkəb sınaqlardan şərafətlə çıxmışıq. Bu gün isə mahiyyət etibarilə problemlərin böyük hissəsini, – problemlər deyərkən qarşımızda duran global problemləri nəzərdə tuturam, – arxada qoymuşuq. Qarşıda isə birgə iş, qarşılıqlı**

fəaliyyətin möhkəmləndirilməsi, ölkələrimiz və xalqlarımız arasında daha sıx əlaqələrin qurulması, Türk Dövlətləri Təşkilatının beynəlxalq arenadakı rolunun gücləndirilməsi dayanır. Biz TDT-ni birgə səylərimizlə aparıcı beynəlxalq institutlardan, aparıcı beynəlxalq təşkilatlardan birinə çevirməyə çalışmalıyıq”.

TDT-nin uzunmüddətli güclənməsi üçün institusional dayaqların möhkəmləndirilməsi də vacibdir. Azərbaycanın 2025-ci ildə TDT Katibliyinə 2 milyon ABŞ dolları məbləğində ianə etməsi təşkilatın fəaliyyətinə verilən praktiki dəstəyin nümunəsidir. Eyni zamanda Qəbələ Zirvə görüşündə qəbul edilən qərarlar TDT-nin siyasi və institusional inkişafının yeni mərhələyə keçdiyini göstərir.

TDT-nin gücü yalnız siyasi və iqtisadi imkanlarla ölçülmür. Ortaq dil, tarix, mədəniyyət və mədəni dəyərlər təşkilatın əsas sosial dayaqlarıdır. Gənclər, təhsil, elm, mədəniyyət və humanitar əlaqələrin inkişafı digər istiqamətləri tamamlayan mühüm amillərdir. Türk Sivilizasiyası Mərkəzi kimi layihələr də ortaq tarixi yaddaşın müasir institutlar vasitəsilə qorunmasına xidmət edir.

Bu gün türk dövlətlərinin qarşısında böyük iqtisadi, demografik, enerji və geostrateji imkanlar dayanır. Həmin potensialın vahid əməkdaşlıq mexanizmlərinə çevrilməsi isə təşkilatın gələcək rolunu müəyyənləşdirəcək əsas məsələlərdəndir. Azərbaycanın coğrafi mövqeyi, Mərkəzi Asiya və Türkiyə ilə münasibətləri, nəqliyyat və enerji imkanları, eləcə də təşkilat çərçivəsində irəli sürdüyü təşəbbüslər bu prosesdə ölkənin rolunu xüsusi əhəmiyyətli edir. Beləliklə, Naxçıvanda 2009-cu ildə qoyulan təməl bu gün daha geniş siyasi və iqtisadi məzmun qazanır. Azərbaycanın hazırkı sədrliyi isə həmin prosesin mühüm mərhələlərindən biri kimi diqqət çəkir. Naxçıvandan başlayan TDT yolu bu gün Azərbaycanın təşəbbüsləri ilə yeni məzmun qazanaraq türk dövlətləri arasında daha sıx əməkdaşlığın institusional əsaslarını möhkəmləndirir.

✍️ Nail ƏSGƏROV

Şanlı Zəfərin ilk müjdəçisi – Cəbrayıl şəhəri

Tarix 4 oktyabr 2020-ci il. Şanlı Vətən savaşı 8 gün idi davam edirdi. Bu, ölkə başçısının xalqa ikinci müraciəti idi Vətən müharibəsi başlayandan bu yana. Müzəffər duruşlu Komandan sözə başlayandan qulaq kəsilmişdi hər kəs, əmin idik sonda qələbə xəbərini eşidəcəyimizə. Və həmin an, “Cəbrayıl şəhəri!” deyildi an sevinc səsimiz iş otaqlarının, evlərin tavanını aşıb göylərə yüksəldi. İşğaldan azad edilən ilk şəhər oldu Cəbrayıl. Ali Baş Komandan deyirdi: **“Bu gün Cəbrayıl şəhəri və Cəbrayıl rayonunun doqquz kəndi işğaldan azad edildi. Bu tarixi hadisə münasibətilə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Cəbrayıl rayonunun və işğal olunmuş digər ərazilərin azad edilməsində fəal iştirak etmiş bütün əsgər və zabitlərimizi ürəkdən təbrik edirəm. Onların qəhrəmanlığı, şücaəti nəticəsində bu gün bizim doğma torpaqlarımız bizə qayıdıb. Bu qanlı döyüşlərdə həlak olmuş bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirəm, yaralı hərbiçilərimizə Allahdan şafə diləyirəm. Uzun illərdən sonra Cəbrayıl şəhəri azad edildi. Cəbrayıl bizimdir!”**

Elə həmin gün zəfər şəhəri adını aldı Cəbrayıl. Azərbaycan əsgəri üçrəngli bayrağımızı burada dalğalandırmaqla Qarabağın azadlığına gedən yolun mühüm mərhələsini başlatdı. Cəbrayılın azad edilməsi gələcək qələbələrlə müjdələdi xalqımızı. Və sonrakı günlərdə

Cəbrayıl deyəndə ilk yada düşən tarix dastanı Xudafərin körpüsü də azad edildi. Azərbaycan əsgəri günlərdir, sinəsində gəzdirdiyi alqanı ilə boyanan bayrağı Xudafərin körpüsünə sancmaqla düşmənlə bərabər iki yüz il öncə Azərbaycanı ikiye bölənlərə də dərs keçdi.

“Qarabağın açarı” adlandırılan Cəbrayıl əməliyyatının əhəmiyyəti ondan ibarət idi ki, bu rayon azad olunandan sonra o vaxt işğal altında olan digər rayonlara uğurlu əks-hücum mümkün oldu. Düşməni Cəbrayıl ərazisində bir neçə xətdən ibarət istehkamlar qurmuşdu və bu istehkamları yarmaq çox böyük qəhrəmanlıq və fədakarlıq tələb edirdi. Cəbrayıldan sonra Azərbaycan Ordusunun Xocavənd rayonunun cənub kəndləri və strateji Hadrut qəsəbəsi istiqamətində hərbi əməliyyatlar keçirməsi üçün geniş imkanlar yarandı. Hətta Zəngilan, ondan sonra Qubadlı və Laçın rayonunun cənub hissəsi işğalçılardan azad edildi və Laçın dəhlizi Azərbaycanın nəzarətinə götürüldü. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin tarixi Xudafərin körpüsündə Azərbaycan Bayrağını ucaltması xalqımız üçün qürur, fəxrətdir, böyük tarixi və siyasi əhəmiyyət daşıyırdı.

Şanlı Vətən savaşındakı qələbədən sonra azad edilmiş ərazilərə səfər edən Müzəffər Ali Baş Komandanın ilk ziyarət etdiyi yerlərdən biri də Xudafərin körpüsü oldu. Arazın sərin suyunu ovuclarına alıb

azad Vətən torpağını seyr etdi. Düşmənin xarabaya, tövləyə çevirdiyi məscidləri, Cəbrayıl şəhərini gözdikcə “cənnətə dönəcək” bu yerlər deyimi yadına düşdü hər kəsin. Cocuq Mərcanlı canlandı hər kəsin xəyalında. Aprel döyüşlərində işğaldan azad edilən Cocuq Mərcanlının yenidən qurulması yada düşdü. Uğurlu əməliyyat nəticəsində azad edilmiş yüksəkliklər imkan verdi ki, Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinə sakinlər qayıtsın. Buradakı məsciddən azan səsi göylərə ucaldı. Ölkə başçısının dediyi: **“Cocuq Mərcanlı bizim yenilməz iradəmizin rəmzidir. Cocuq Mərcanlı onu göstərir ki, heç vaxt Azərbaycan xalqı işğalla barışmayacaq”** sözləri öz yerini tapdı.

Böyük qələbədən keçən dövr ərzində Prezident İlham Əliyev Cəbrayıla, ümumilikdə, 11 dəfə səfər edib. İşğal dövründə Ermənistan Cəbrayıla 13,928 milyard ABŞ dolları dəyərinə ziyan vurub. Orada yerləşən dini mədəni abidələri xarabaya çevirməsinə, ekoloji fəlakət törətməsinə baxmayaraq, bu rayon da digər işğaldan azad edilən rayonlarımız kimi dövlət qayğısı ilə tez bir zamanda dirçəldi. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramına əsasən Cəbrayıl şəhəri və rayonun kəndləri yenidən qurulub. Dövlət başçısının hər səfəri yeni bir açılış və ya tə-

məl qoyma ilə yadda qalıb. Səfərlər çərçivəsində 110/35/10 kV-luq “Cəbrayıl” yarımstansiyasının, Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) yeni hərbi hissə kompleksinin, “AzərEnerji” ASC-nin regional əhəmiyyətli “Cəbrayıl” enerji qovşağının (330 və 110 kV-luq yarımstansiyalar), “Azərişiq” ASC-nin Cəbrayıl Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin açılışı olub. Rayonun Soltanlı kəndində bp şirkətinin inşa etdiyi 240 MW-lıq “Şəfəq” Günəş Elektrik Stansiyasının şəbəkəyə inteqrasiyası üçün nəzərdə tutulan 330 kV-luq “Şəfəq” yarımstansiyası da istifadəyə verilib.

Açılışlarla yanaşı, səfərlər çərçivəsində “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” Sənaye Parkının, Horadiz-Zəngilan-Ağbənd dəmir yolu xəttinin, çoxmənzilli Cəbrayıl Yaşayış Kompleksinin, məktəblərin və Horovlu, Şükürbəyli, Soltanlı kimi bir çox kəndlərin təməli qoyulub. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə reallaşan səfərdə isə “Dost Aqropark” Ağıllı Kənd Təsərrüfatı Kompleksinin birinci mərhələsinin açılışı edilib. Bütün bunlarla yanaşı, Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə Cəbrayıl “KamAZ” ASC ilə “Gəncə Avtomobil Zavodu” İstehsalat Birliyinin birgə Servis Mərkəzinin, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” Sənaye Parkının, Cəbrayıl Rayon Mərkəzi Xəstəxa-

nasının, akademik Mehdi Mehdi-zadə adına tam orta məktəbin, Memorial Kompleksin və şəhərin bərpasının təməlqoyma mərasimləri keçirilib. Cəmi beş il ərzində Cəbrayıl şəhəri və rayonun kəndlərində aparılan bərpa-quruculuq işləri onu bir daha sübut edir ki, torpaq sahibinin əlində olanda cənnətə dönür.

İllər öncə ilk dəfə Bakı-Naxçıvan avtobusu ilə qonşu dövlətin ərazisindən keçib Naxçıvana qayıdanda Günəşin ilk işıqları ilə izləmişdim Cəbrayılın düşməni tərəfindən xarabaya dönmə evlərini. Yazın gəlişi ilə yaşıllığa bürünən düzlərdən boylanan boynubükük evlərin uçqur divarları, baltalanmış ağacların kötləri də dil açıb danışır: “Gəlin azad edin bizi”, – deyirdi. Haray çəkən təkə torpaq, daş deyildi, tarixin ahını Arazın sərin suyu belə söndürə bilmirdi həmin ilə kimi. Şanlı ordumuz Qarabağın açarını azad edənə kimi.

Bu gün Cəbrayıl ələ bir mənzərə var ki, uşaqların gülüş səsi Arazın xoş zümzüməsinə qarışır. Xudafərin körpülərində dalğalanan şanlı zəfər bayrağı illərin həsrətini bitirir.

Cəbrayıl artıq yalnız Zəfərin ilk müjdəçisi deyil. O həm də qayıdışın, dirçəlişin və yenidən doğulan Qarabağın rəmzlərindən biridir.

✍ Ramiyə ƏKBƏROVA

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun əməkdaşlarına ali xüsusi və ali hərbi rütbələrin verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu mədəsinin 24-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun aşağıdakı əməkdaşlarına ali xüsusi və ali hərbi rütbələr verilsin:

II dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri ali xüsusi rütbəsi
Sənən İsa oğlu Paşayevə – Naxçıvan Muxtar Respublikasının prokuroru

III dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri ali xüsusi rütbəsi
Emin Ramiz oğlu Mürsəliyevə – Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi rəisinin müavini

Asəf Vaqif oğlu Sankişiyevə – Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi rəisinin müavini

“ədliyyə general-mayoru” ali hərbi rütbəsi
Nihad Ənvər oğlu Şixəliyevə – Azərbaycan Respublikası Hərbi prokurorunun müavini.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 28 sentyabr 2026-cı il

Dövlət Proqramı üzrə Təfəsilatlı Tədbirlər Planına dəyişiklik edilib

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 5 iyun tarixli 3910 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Naxçıvan Muxtar Respubli-

kasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nda dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 2 sentyabr tarixli 1192 nömrəli

Sərəncamının icrasının təmin edilməsi məqsədilə 25 sentyabr 2026-cı il tarixdə Sərəncam imzalayıb.

Sərəncamla Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 17 dekabr tarixli 633s nömrəli Sə-

rəncamı ilə təsdiq edilmiş “Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın 2025-2027-ci illər üzrə Təfəsilatlı Tədbirlər Planına dəyişikliklər edilib.

Dəyişikliklər Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icraçı orqan və qurumlarla razılaşdırılmış təklifləri əsasında həyata keçirilib.

Naxçıvanda şəhidlərin xatirəsi anılıb

Sentyabrın 27-də Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Ceyhun Cəlilov, dövlət və hökumət rəsmiləri, ictimaiyyət nümayəndələri şəhidlərin əziz xatirəsini yad ediblər.

Səlahiyyətli nümayəndə və digər rəsmilər şəhidlərin məzarlarını ziyarət edərək məzarların üzərinə qərənfillər düzüblər.

Ceyhun Cəlilov şəhidlərin ailə üzvləri ilə görüşüb, onlara ehtiram və başsağlığı ifadə edib.

“Qurani-Kərim”dən ayələr oxunub, şəhidlərin ruhuna dualar edilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri kollektivə təqdim olunub

Sentyabrın 28-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri Ovni Mehbali oğlu Muradov kollektivə təqdim edilib.

Təqdimat mərasimində çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikasının Baş naziri Cabbar Musayev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Ovni Muradovun Naxçıvan Muxtar Respublikasının

təhsil naziri vəzifəsinə təsdiq edilməsi haqqında qərarını diqqətə çatdırıb. Baş nazir Ovni Muradovu yeni vəzifəyə təsdiq olunması münasibətilə təbrik edib, ona fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Ceyhun Cəlilov çıxışında

dövlət başçısı İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinin Naxçıvanda təhsil siyasətinin həyata keçirilməsində əsas istiqamət kimi müəyyənləşdirildiyini bildirib. Səlahiyyətli nümayəndə qeyd edib ki, təhsil sahəsində gənc və perspektivli müəllimlərin fəaliyyətinə şərait yaradılması ilə yanaşı, uzun illər pedaqoji sahədə çalışan təcürübəli müəllimlərin bilik və təcürübəsindən səmərəli istifadə olun-

ması da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, müəllim nüfuzunun artırılması və şagirdlərin müasir tələblərə uyğun bilik və bacarıqlara yiyələnməsi istiqamətində tədbirlər bundan sonra da davam etdirilməlidir. Vurğulanıb ki, həyata keçirilən bütün tədbirlərin mərkəzində vətəndaş məmnunluğu, ədalət və keyfiyyət prinsipləri dayanmalıdır. Təhsil sahəsində qarşıya qo-

yulan vəzifələrin ardıcıl və səmərəli şəkildə həyata keçirilməsi üçün məsuliyyətli və peşəkar idarəetmə xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Ceyhun Cəlilov Ovni Muradovu yeni vəzifəyə təsdiq olunması münasibətilə təbrik edib, təhsil sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin bundan sonra uğurla davam etdiriləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Təhsil naziri Ovni Muradov göstərilən etimada görə təşəkkürünü bildirib. O, çıxışında cənab Prezidentin müəyyən etdiyi təhsil siyasətinin əsas istiqamətlərini, təhsilin millətin gələcəyinin formalaşmasında mühüm rol oynadığını vurğulayaraq dövlət başçısı tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələrin dürüstlük, şəffaflıq və peşəkarlıq prinsipləri əsasında həyata keçirilməsi üçün səylə çalışacağını bildirib.

Adrien Kiralinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər edib

Sentyabrın 29-da Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Ceyhun Cəlilov Avropa Komissiyasının Genişlənmə və Şərq Qonşuluğu üzrə Baş Direktorluğunun Şərq Qonşuluğu və Türkiyə üzrə direktoru Adrien Kiralinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycanla Avropa Komissiyası arasında Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə strateji tərəfdaşlıq, dostluq və qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətlərin uğurla inkişaf etdiyi vurğulanıb. Avropa İttifaqına üzv dövlətlərlə Azərbaycan arasında uzunmüddətli və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın xüsusi əhəmiyyət daşıdığı qeyd olunub.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh gündəliyi çərçivəsində əldə olunan razılaşmalardan məmnunluq ifadə

edilib. Bildirilib ki, regionda dayanıqlı sülh və sabitliyin təmin olunması yeni nəqliyyat-kommunikasiya imkanlarının yaranmasına, iqtisadi əlaqələrin genişlənməsinə və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın dərinləşməsinə mühüm töhfə verə bilər.

Ceyhun Cəlilov Naxçıvanın Şərq-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin kəsişməsində yerləşən mühüm strateji bölgə olduğunu diqqətə çatdırıb. Zəngəzur

dəhlizi və onun çərçivəsində həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan TRIPP layihəsinin regional nəqliyyat bağlantılarının genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyətindən bəhs edib. Qeyd olunub ki, layihənin reallaşması Naxçıvanın Azərbaycanın digər əraziləri ilə quru yol əlaqəsinin təmin olunmasına imkan yaradacaq. Buradan keçəcək dəmir yolu xəttinin isə Naxçıvanı Türkiyə ilə birləşdirən

mühüm nəqliyyat bağlantısına çevrilməsi nəzərdə tutulur. Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanmasının bu nəqliyyat marşrutlarının fəaliyyətə başlaması və regional əhəmiyyətinin daha da artması üçün yeni imkanlar yaradacağı bildirilib.

Görüşdə Naxçıvanın enerji potensialı və bərpa olunan enerji sahəsində həyata keçirilən layihələr də diqqətə çatdırılıb. Ordubad ra-

yonunda Tivi və Ordubad su elektrik stansiyalarının yaradılması istiqamətində görülən işlər barədə məlumat verilib. Naxçıvanın enerji potensialının gələcəkdə Cəbrayıl elektrik qovşağı ilə əlaqələndirilməsi, istehsal olunan enerjinin Türkiyəyə ixracı və daha geniş enerji bazarlarına çıxarılması imkanları vurğulanıb.

Naxçıvanda kənd təsərrüfatının inkişafının da diqqətdə saxlanıldığı bildirilib. Bu sahədə istehsalın artırılması, fermerlərə göstərilən dövlət dəstəyi və subsidiyaların verilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən bəhs olunub. Bölgənin turizm potensialının və turizm sənayesinin inkişafı imkanları da müzakirə edilib. Eyni zamanda Naxçıvanda metallurgiya sənayesinin inkişafı istiqamətində əldə olunan irəliləyişlər, yeni istehsal imkanları diqqətə çatdırılıb. Sahibkarlara tətbiq edilən 10 illik vergi güzəştləri, investisiya mühitinin daha da yaxşılaş-

dırılması və regionun gələcəkdə azad iqtisadi zonaya çevrilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Nümayəndə heyətinin tərkibində yer alan Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının Türkiyə və Qafqaz üzrə icraçı direktoru Elisabetta Falcetti həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan layihələrin əhəmiyyətinə toxunub. O, layihələrin maliyyələşdirilməsi istiqamətində bank tərəfindən təqdim olunan imkanları, o cümlədən güzəştli kreditlərin rolunu diqqətə çatdırıb.

Adrien Kirali səfərin əhəmiyyətini vurğulayıb, Naxçıvanın nəqliyyat, enerji və iqtisadi potensialının inkişafı ilə bağlı təqdim olunan məlumatların əhəmiyyətini qeyd edib. Qarşıdakı illərdə Avropa Komissiyası tərəfindən həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan layihələrin iqtisadi aspektləri və əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə olunub.

Ali Məclisin növbədənənar sessiyasının iclası keçirilib

Sentyabrın 25-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin növbədənənar sessiyasının iclası keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədov yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin növbədənənar sessiyasını açıq elan etdikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət

Himni səsləndirilib.

Bəxtiyar Məmmədov iclasın gündəliyinə 2 məsələnin daxil edildiyini bildirib.

Gündəlik təsdiq olunduqdan sonra Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədov iclasın gündəliyində duran məsələlərin müzakirəsi zamanı Elxan Tarqulu oğlu Nəcəfovun Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsindən azad edilməsi və Ovni Mehbalı oğlu Muradovun Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsinə təsdiq edilməsi barədə Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyinin təklifinə əsasən Naxçıvan Muxtar Res-

publikası Baş nazirinin təqdimatının Ali Məclisə daxil olduğunu qeyd edib.

Bəxtiyar Məmmədov təqdimat və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin qərar layihələrini diqqətə çatdırıb.

Sonra qərarlar ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul olunub, Ovni Muradov Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri təyin edilib.

Ovni Muradov göstərilən etimada görə minnətdarlıq edib, bundan sonra da muxtar

respublikada təhsil sahəsinin inkişafı istiqamətində səylə çalışacağını vurğulayıb.

Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədov Ovni Muradovu Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsinə təyin olunması münasibətilə təbrik edərək ona bundan sonrakı fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Bununla da Ali Məclisin növbədənənar sessiyası bağli elan edilib, Dövlət Himni səsləndirilib.

E.T.Nəcəfovun Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsindən azad edilməsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Daxili Nizamnaməsinin 54-cü maddəsinə rəhbər tutaraq, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır**:

Elxan Tarqulu oğlu Nəcəfov Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsindən azad edilsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisi sədrinin birinci müavini

Bəxtiyar MƏMMƏDOV

Naxçıvan şəhəri, 25 sentyabr 2026-cı il

O.M.Muradovun Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsinə təsdiq edilməsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndini və Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Daxili Nizamnaməsinin 54-cü maddəsinə rəhbər tutaraq, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır**:

Ovni Mehbalı oğlu Muradov Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri vəzifəsinə təsdiq edilsin.

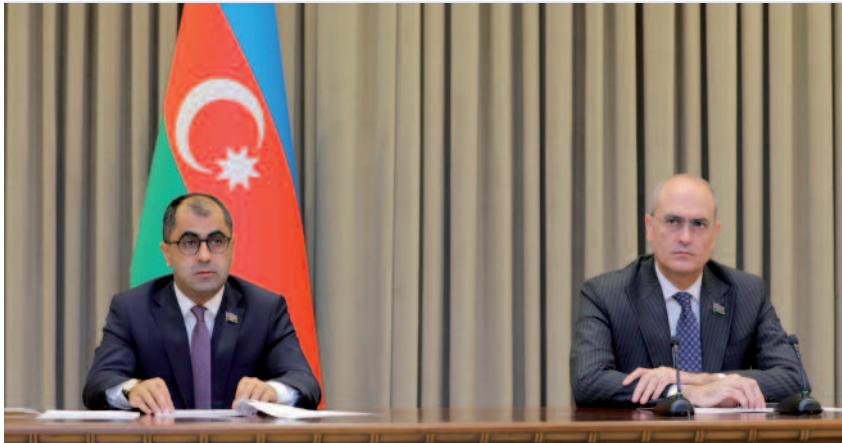
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisi sədrinin birinci müavini

Bəxtiyar MƏMMƏDOV

Naxçıvan şəhəri, 25 sentyabr 2026-cı il

Bəxtiyar Əsgərov Bakı şəhərində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daimi Nümayəndəliyinin rəhbəri vəzifəsindən azad edilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədovun imzaladığı 2026-cı il 28 sentyabr tarixli Sərəncama əsasən Bəxtiyar Hüseynalı oğlu Əsgərov Bakı şəhərində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daimi Nümayəndəliyinin rəhbəri vəzifəsindən azad edilib.

Sentyabrın 30-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədovun sədrliyi ilə yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının ilk plenar iclası keçirilib.

Ali Məclis sədrinin birinci müavini Bəxtiyar Məmmədov sessiyanı açıq elan etdikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Daha sonra Ali Məclis sədrinin birinci müavini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin avqust ayında Naxçıvan Muxtar Respublikasına etdiyi səfərlə bağlı çıxış edərək qeyd edib ki, ötən ay Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər ediblər. Bu, möhtərəm Prezidentin Naxçıvana 17-ci səfəri idi. Səfər çərçivəsində bir sıra sosial və iqtisadi obyektlərin açılışı olub,

kommunikasiya bağlantılarının genişləndirilməsinə, enerji və su təminatının yaxşılaşdırılmasına xidmət edir.

Bəxtiyar Məmmədov diqqətə çatdırıb ki, Naxçıvanın gələcək inkişafı baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyan məsələlərdən biri də Zəngəzur dəhlizidir. Dövlət başçısının da səfər zamanı verdiyi müsbətə ifadə etdiyi kimi, Zəngəzur dəhlizinin reallaşdırılması Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan arasında nəqliyyat, enerji və kommunikasiya əlaqələrinin yeni mərhələdə inkişafını təmin etməklə, muxtar respublikanın ölkənin və regionun nəqliyyat sistemində daha sıx inteqrasiyasına şərait yaradacaq, eyni zamanda Naxçıvanın tranzit əhəmiyyətinin artmasına mühüm töhfə verəcək. Bu dəhlizin açılması Naxçıvanın enerji təhlükəsizliyinin daha da möhkəmləndirilməsi baxımından da mühüm hadisədir.

Ali Məclisin 2026-cı il payız sessiyası açılıb

o cümlədən yeni layihələrin təməli qoyulub. Sözsüz ki, həyata keçirilən bu tədbirlər Naxçıvanda iqtisadi fəallığın artırılmasına, müasir infrastrukturun formalaşdırılmasına, sahibkarlıq və investisiya imkanlarının, eləcə də nəqliyyat və

dirilməsi baxımından da mühüm hadisədir.

Bütün bunlar göstərir ki, muxtar respublikanın müxtəlif istiqamətlər üzrə hərtərəfli inkişafının təmin edilməsi hər zaman dövlətimizin diqqətindədir.

Bu baxımdan, cənab Prezidentin səfərindən dərhal sonra imzaladığı müvafiq Sərəncamla Naxçıvanda enerji, yol, nəqliyyat, təhsil və sosial infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədilə 258 milyon manat vəsaitin ayrılması bu diqqətin bariz nümunəsidir.

Bəxtiyar Məmmədov əminliyini bildirərək qeyd edib ki, dövlətimizin xüsusi qayğısı və diqqəti sayəsində qarşıya qoyulan vəzifələrin

Qafar Qənbərov çıxış edərək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Naxçıvana səfərinin əhəmiyyətindən danışılıb. Deputatlar ölkə başçısının diqqəti və qayğısı nəticəsində Naxçıvanın müdafiə potensialının gücləndirilməsi, enerji mənbələrinin şaxələndirilməsi, sənayeləşmə, tarixi-mədəni irsin qorunması və sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi istiqamətində görülən tədbirlərdən bəhs ediblər.

Vurğulanıb ki, dövlət başçısının səfər çərçivəsində verdiyi bəyanatlar muxtar respublikanın gələcək inkişafının yol xəritəsidir.

Sonra Bəxtiyar Məmmədov iclasın gündəliyində duran məsələnin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının qanunvericilik işləri planının təsdiqi barədə olduğunu bildirib.

Gündəlik qəbul olunduqdan sonra “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 2026-cı il payız sessiyasının qanunvericilik işləri planı haqqında”

ardıcıl və vaxtında icrası nəticəsində Naxçıvan daha da inkişaf edəcək, muxtar respublikanın sosial-iqtisadi potensialı daha da artacaq.

Daha sonra Ali Məclisin deputatları Cəmməd Canməmmədov, Emin Şixəliyev, Azad Novruzov, Məmməd Məmmədov və

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Qərarı səsə qoyularaq qəbul edilib.

Bununla da Ali Məclisin payız sessiyasının ilk plenar iclası başa çatıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin mətbuat xidməti

Azərbaycan Respublikası Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Qərar

Naxçıvan şəhəri

01 oktyabr 2026-cı il

Yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı Abdullayev Qəzənfər İsmayıl oğlunun deputat mandatından məhrum edilməsi barədə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 39 sayılı Bənəniyar seçki dairəsindən seçilmiş VII çağırış deputatı Abdullayev Qəzənfər İsmayıl oğlunun səhhəti ilə əlaqədar deputat mandatından məhrum edilməsinə köməklik göstərilməsi ilə bağlı ərizəsi Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin 20-1-2/2-557/2026 nömrəli məktubu ilə 30 sentyabr 2026-cı il tarixdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra – Mərkəzi Seçki Komissiyası) daxil olmuşdur.

Yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı Abdullayev Qəzənfər İsmayıl oğlunun daxil olmuş ərizəsinə Mərkəzi Seçki Komissiyasında baxılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 19-cu maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndinə əsasən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı özü imtina etdikdə o, mandatından məhrum edilir.

“Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinə seçkilər haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununun 103.3-cü maddəsində göstərilir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 19-cu maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndində göstərilən əsas olduqda deputatın mandatdan məhrum edilməsi haqqında qərar Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən qəbul edilir. Mərkəzi Seçki Komissiyasının bu barədə qərarı rəsmi dərc edildiyi gündən 10 gün müddətində həmin

qərardan Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsinə şikayət verilə bilər.

Həmin Qanunun 104.1-ci maddəsinə əsasən müvafiq müraciət (rəsmi məlumat) daxil olduqdan sonra qərar 2 gündən gec olmayaraq qəbul edilir.

Beləliklə, Abdullayev Qəzənfər İsmayıl oğlunun deputat mandatından öz iradəsi ilə imtina etməsi barədə ərizəsi nəzərə alınmaqla Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 19-cu maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş əsas yaranmışdır.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 19-cu maddəsinin I hissəsinin 5-ci bəndinə və “Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi-

nə seçkilər haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun 20.4-cü, 20.13-cü, 23.3-cü, 23.4-cü, 103.3-cü, 104.1-ci və 104.2-ci maddələrinə uyğun olaraq **qərara alır**:

1. 39 sayılı Bənəniyar seçki dairəsindən yeddinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinə deputat seçilmiş Abdullayev Qəzənfər İsmayıl oğlu deputat mandatından məhrum edilsin.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

3. Mərkəzi Seçki Komissiyasının bu qərarından rəsmi dərc edildiyi gündən 10 gün müddətində Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinə şikayət verilə bilər.

Sədr: Cingiz Həsəni
Katib: Orxan Bağirov

Cənəmməd CANMƏMMƏDOV
Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin deputatı

Qeyri-neft sənayesində yeni mərhələ: dağ-mədən və metallurgiyanın inkişafı

Dövlət Proqramı çərçivəsində 2027-2030-cu illərdə dağ-mədən və metallurgiya sənayesinə, ümumilikdə, 5,3 milyard manat investisiyanın yatırılması nəzərdə tutulur. Bunun 1,1 milyard manatı dövlət büdcəsi, 2,2 milyard manatı dövlət müəssisələri, 2 milyard manatı isə özəl sektor hesabına təmin ediləcək. Qarşıya qoyulan hədəflərə əsasən 2030-cu ilədək sahənin ÜDM-də yaratdığı əlavə dəyərin 700 milyon manatdan 1,8 milyard manata, illik ixrac potensialının isə 1,3 milyard ABŞ dollarından 3,4 milyard ABŞ dollarına çatdırılması planlaşdırılır.

Bu göstəricilər proqramın yalnız ayrı-ayrı yataqların işlənməsinə deyil, bütövlükdə, sənaye zəncirinin inkişafına yönəldiyini göstərir. Məqsəd xammalın hasilatı ilə kifayətlənməyərək onun emalını, metallurgiya məhsullarının istehsalını və daha yüksək əlavə dəyər yaradan sənaye sahələrinin formalaşdırılmasını təmin etməkdir.

Dağ-mədən sənayesinin inkişafı regionların iqtisadi potensialının artırılması baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyır. Xüsusilə Qərb Sənaye Parkının yaradılması Daşkəsən və ətraf rayonların sənaye imkanlarının genişləndirilməsi, yeni istehsal sahələrinin formalaşdırılması və məşğulluğun artırılması üçün mühüm platforma yaradır. Dövlət Proqramının icrası nəticəsində 5 mindən çox daimi iş yerinin yaradılması və ildə 1 milyard manatdan artıq müsbət maliyyə effektivliyində edilməsi gözlənilir.

Bu prosesin mühüm dayaqlarından biri də ölkənin enerji təminatıdır. Azərbaycanda qazlaşdırma səviyyəsinin 96 faizə çatdırılması, təbii qaz hasilatı və ixracının artması sənaye müəssisələrinin etibarlı enerji təminatı üçün əlverişli şərait yaradır. Eyni zamanda 2026-cı ilin ilk səkkiz ayında ümumi daxili məhsulun 1,2 faiz, qeyri-neft sənayesinin isə 5,4 faiz artması qeyri-neft sektorunun iqtisadiyyatda rolunun genişləndiyini göstərir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin zəngin mineral-xammal potensialının iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi də bu siyasətin mühüm istiqamətlərindəndir. Kəlbəcər, Laçın və digər ərazilərdə qızıl, mis, molibden və digər faydalı qazıntı yataqlarının işlənməsi həm sənaye istehsalının artırılmasına, həm də Böyük

Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı və təbii ehtiyatların daha yüksək əlavə dəyər yaradan məhsullara çevrilməsi dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir. Bu baxımdan, dağ-mədən və metallurgiya sənayesinin inkişafı ölkənin sənaye potensialının genişləndirilməsi, ixrac imkanlarının artırılması və regionların iqtisadi fəallığının gücləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə sentyabrın 22-də dağ-mədən və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair Dövlət Proqramına həsr olunmuş müşavirədə sahənin inkişaf perspektivləri geniş müzakirə edilib. Sentyabrın 23-də isə “Azərbaycan Respublikasında 2027-2030-cu illərdə dağ-mədən (metal filizləri) və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair Dövlət Proqramı” təsdiqlənib. Proqram qarşıdakı illərdə bu sahənin yeni mərhələyə yüksəldilməsi üçün kompleks tədbirləri müəyyənləşdirir.

Qayıdış prosesinin iqtisadi əsaslarının möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Burada əsas məqsəd təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə ilə yanaşı, həmin ərazilərdə müasir və dayanıqlı istehsal mühitinin yaradılmasıdır.

Bu baxımdan, Naxçıvanın mineral-xammal potensialı da xüsusi diqqət çəkir. Prezident İlham Əliyev müşavirədə Naxçıvanda geoloji kəşfiyyat işlərinin, ehtimal ki, 2027-ci ildən başlanacağını bildirib. Bu istiqamətdə aparılacaq sistemli araşdırmalar muxtar respublikanın yeraltı sərvətlərinin öyrənilməsi, perspektiv yataqların müəyyənləşdirilməsi və gələcəkdə sənaye layihələrinin reallaşdırılması baxımından mühüm imkanlar yarada bilər.

Azərbaycanın ən böyük dağ-mədən layihələrindən biri olan Filizçay yatağının işlənməsi də Dövlət Proqramının mühüm istiqamətlərindəndir. Yatağın JORC standartına əsasən təsdiqlənmiş resurslarının 112,71 milyon ton təşkil etməsi onun ölkənin mineral-xammal bazasında xüsusi yer tutduğunu göstərir. Layihənin reallaşdırılması nəticəsində mis, sink və qurğuşun kimi strateji metalların istehsalının artırılması, emal sənayesinin genişləndirilməsi və ixrac imkanlarının yüksəldilməsi nəzərdə tutulur.

Daşkəsəndə dəmir filizinin emalı və isti briketlənməmiş dəmir istehsalının inkişaf etdirilməsi, Söyüdlü və Ortakənd qızıl yataqlarında yeni istehsal imkanlarının yaradılması da dağ-mədən və metallurgiya sənayesinin şaxələndirilməsi baxımından mühüm layihələrdəndir. Bu layihələrə yatırılacaq investisiyalar yalnız hasilatın artırılmasına deyil, yeni sənaye müəssisələrinin və əlavə dəyər zəncirinin formalaşmasına imkan verəcək.

Metallurgiya sənayesində alüminium istehsalının genişləndirilməsi də xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Elektroliz yolu ilə alüminium istehsalının 50 min tondan 100 min tona, yayma məhsullarının istehsalının isə 20 min tondan 50 min tona çatdırılması planlaşdırılır. Bu, yerli xammalın daha yüksək əlavə dəyər yaradan məhsullara çevrilməsi baxımından mühüm addımdır.

Bütün bu layihələrin həyata keçirilməsi zamanı ekoloji təhlükəsizliyin qorunması da mühüm şərtidir. Müasir texnologiyaların tətbiqi, istehsal proseslərinin ekoloji standartlara uyğun təşkili və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə dağ-mədən sənayesinin davamlı inkişafının əsas tələblərindəndir.

Beləliklə, 2027-2030-cu illəri əhatə edən Dövlət Proqramı Azərbaycanın dağ-mədən və metallurgiya sənayesində yeni inkişaf mərhələsinin əsas istiqamətlərini müəyyənləşdirir. Qarşıya qoyulan hədəflər göstərir ki, ölkənin zəngin mineral ehtiyatlarının iqtisadi dəyərə çevrilməsi, emal sənayesinin genişləndirilməsi, qeyri-neft ixracının artırılması və regionlarda yeni iqtisadi imkanların yaradılması vəhid inkişaf strategiyasının tərkib hissəsidir.

Bu siyasətin nəticəsində Azərbaycan təbii sərvətlərindən daha səmərəli istifadə etməklə yanaşı, həmin resursları müasir texnologiyalar əsasında emal edən və yüksək əlavə dəyər yaradan sənaye sahələrini genişləndirir bilər. Dağ-mədən və metallurgiya sahəsində nəzərdə tutulan yeni layihələr qeyri-neft iqtisadiyyatının inkişafına, regionların sənaye potensialının artırılmasına və ölkənin uzunmüddətli iqtisadi dayanıqlılığının gücləndirilməsinə xidmət edən mühüm istiqamətlərdəndir.

Naxçıvanın mineral-xammal potensialı üçün yeni imkanlar

Yeni Dövlət Proqramı geoloji kəşfiyyat və yataqların istismara cəlb olunması üçün imkanları genişləndirəcək

“Dağ-mədən və metallurgiya sahəsinin inkişafına yönəlmiş 2027-2030-cu illəri əhatə edən Dövlət Proqramı qısa müddət ərzində qarşıya qoyulan mühüm məqsədlərə nail olmağı hədəfləyir. Bu proqram Naxçıvanın mineral-xammal potensialının öyrənilməsi və mövcud yataqların istismara cəlb olunması imkanlarını da genişləndirəcək”.

Bu fikirləri “Şərq qapısı”na açıqlamasında Naxçıvan Dövlət Universitetinin dosenti, kafedra müdiri Elnarə Seyidova deyib. O bildirib ki, muxtar respublikada filiz yataqları ilə yanaşı, tikinti və sənaye üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan zəngin mineral-xammal ehtiyatları mövcuddur. “Bu sərvətlərin iqtisadi dəyərinin müəyyənləşdirilməsi üçün bir sıra yataqlarda geoloji-kəşfiyyat məlumatlarının yenilənməsinə ehtiyac var. Naxçıvan Muxtar Respublikası filiz və qeyri-filiz faydalı qazıntı ehtiyatlarının müxtəlifliyi ilə seçilən bölgələrdəndir”.

E.Seyidovanın sözlərinə görə, yeni Dövlət Proqramı Naxçıvanın sosial-iqtisadi inkişafı üzrə müəyyənləşdirilən prioritetlərə də uzlaşır. “Prezident İlham Əliyevin müşavirədə vurğuladığı kimi, Naxçıvanda geoloji kəşfiyyat işlərinə 2027-ci ildən başlanılması nəzərdə tutulur. Bu istiqamətdə işlərin həm dövlət xətti ilə – “AzerGold” vasitəsilə, həm də özəl sektorun iştirakı ilə həyata keçirilməsi gözlənilir”.

Ekspert hesab edir ki, ilkin mərhələdə geoloji məlumatları daha dolğun, infraqurşağa yaxın və emal imkanları nisbətən aydın olan sahələrə üstünlük verilir. Əvvəllər istismar edilmiş Gümüşlü, Parağaçay, Ağdərə, Duzdağ və Darıdağ kimi sahələrdə mövcud məlumatların, o cümlədən qalıq ehtiyatların yenidən qiymətləndirilməsi perspektivli istiqamətlərdən biri ola bilər.

Qeyri-filiz faydalı qazıntıları üzrə isə travertin, mərmər, əhəngdaşı, tikinti və üzlük daşları, inşaat gili, gəc və duz kimi xammal növlərinin mərhələli şəkildə istehsalı cəlb edilməsi imkanları mövcuddur. Bu resurslar tikinti materialları sənayesinin, daş emalı müəssisələrinin və yerli istehsal zəncirinin inkişafına töhfə verə bilər.

Filiz yataqları

baxımından Ordubad filiz rayonunda yerləşən Ağyurd, Pi-yazbaşı, Şəkərdərə və Kələki kimi sahələr qızıl, gümüş, mis və molibden baxımından perspektivli hesab olunur. Şahbuz və Culfa ərazilərində də müxtəlif filizləşmə sahələrinin mövcudluğu qeyd edilir. Bununla yanaşı, muxtar respublikanın ayrı-ayrı rayonlarında tikinti və üzlük daşları, travertin, mərmər, əhəngdaşı, gəc, duz və digər qeyri-filiz xammal ehtiyatlarının geniş yayılması istehsal imkanlarını artırır.

Elnarə Seyidova hesab edir ki, bu prosesdə xarici və yerli

investisiyaların cəlb olunması da mühüm istiqamətlərdən biridir. Naxçıvanın geoloji quruluşunun müxtəlif faydalı qazıntıların formalaşması üçün əlverişli olması investisiya baxımından əlavə imkanlar yaradır. “Yeni yataqların istismara verilməsi və sənaye infraqurşağının inkişafı həm yerli, həm də beynəlxalq investitorlar üçün yeni imkanlar açar bilər. Dövlət Proqramının Naxçıvanı da əhatə etməsi regionda iqtisadi fəallığın artırılması, yeni istehsal sahələrinin yaradılması və məşğulluğun genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyətlidir”, – deyir dosent qeyd edib.

Elnarə Seyidova əlavə edib ki, uzunmüddətli xammalın çıxarılması Naxçıvanda emal, xidmət, logistika və ixtisaslı məşğulluğu birləşdirən dayanıqlı dağ-mədən sənayesi zəncirini formalaşdıracaq. Eyni zamanda gözlənilir real ehtiyat göstəricilərinə, bazar şəraitinə və ekoloji tələblərə əsaslanacaq: “Nəticə etibarilə, “Azərbaycan Respublikasında 2027-2030-cu illərdə dağ-mədən (metal filizləri) və metallurgiya sənayesinin inkişafına dair Dövlət Proqramı” Naxçıvanın mineral-xammal bazasında əhəmiyyətli inkişaf imkanları yaradır. Bu potensialın iqtisadi dəyərə çevrilməsini isə müasir geoloji məlumat, mərhələli investisiya, yerli emal nəzarətinin təmini təşkil edəcək”.

✍ Ceyhun MƏMMƏDOV

Zəfər dolu döyüş xatirələri, nəsillərə örnək ömürlər

27 sentyabr – bizi böyük Zəfərə aparan o tarixi gündən altı il ötür. Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə şanlı ordumuz illərdir, düşmən tapdığında olan torpaqlarımızı azad etdi. Ordumuz bizə qələbə sevincini yaşatmaqla yanaşı, gücünü və qüdrətini bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

Bu gün azad və suveren ölkənin vətəndaşları kimi cənnət Qarabağı ziyarət edir, şəhidlərimizi rəhmətlə anır, döyüşçülərimizin şücaəti ilə qürur duyur, həmin dövrdəki xalq-ordu birliyini şükranlıqla xatırlayırıq. İllər ötdükcə Vətən müharibəsinin tarixi əhəmiyyəti daha aydın görünür: xalqımızın 30 illik həsrətinə son qoyulması, Azərbaycan tarixində yeni qəhrəmanlıq səhifəsinin yazılması, regionda sülh və sabitliyin təmin olunması, qaçqın və məcburi köçkünlərin öz yurdlarına dönüşü...

Bu gün üçrəngli bayrağımız Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun hər bir guşəsində – Cəbrayıl, Füzulidə, Zəngilanda, Qubadlıda, Kəlbəcərdə, Ağdamda, Şuşada, Laçında, Xocalıda, Xankəndidə dalğalanır.

“Böyük Qayıdış” proqramının uğurlu icrası nəticəsində düşmənin 30 ildə darmadağın etdiyi, xarabazara çevirdiyi yurd yerləri qısa zamanda yenidən dirçəlir. Artıq gənc nəsil azadlığına qovuşmuş torpaqların, şəhər günlərinin şahidinə çevrilir. Sentyabrın 20-də Xankəndi, Xocalı, Xocavənd və Ağdərə şəhəri günləri Xankəndidə atasfəşanlıqla qeyd olundu. Zəfər əzmi ilə abadlaşan şəhər və kəndlərimiz həm də dünyaya sülh mesajı verir. Sülh insanlığı, qurub-yaratmağa, humanizmə xidmət edir. Qarabağa səfər edən rəsmilər və turistlər də dağıntılar üzərində ucalan yeni şəhərləri görür, burada aparılan genişmiqyaslı quruculuq işlərinin şahidi olurlar.

Vətən müharibəsinin tariximizdəki yeri yalnız azad edilmis ərazilərlə, döyüş əməliyyatlarının nəticələri ilə ölçülmür. Bu Zəfərin arxasında yüzrlə igid Vətən övladının keçdiyi döyüş yolu, yaşadığı ağır və qürurlu anlar dayanır. Naxçıvanın hərbciləri də 44 günlük müharibədə göstərdikləri şücaətlə bu tarixi Zəfərin iştirakçıları oldular. Onların döyüş xatirələri bu gün də yaddaşlarda yaşayır, gənc nəsil üçün örnəyə çevrilir.

Müharibədən illər keçsə də, həmin günlərdə yaşananlar döyüşçülərin yaddaşından silinməyib. Bu xatirələrdə həm Zəfərin qüruru, həm itkilərin ağrısı, həm də Vətən qarşısında məsuliyyət hissi var. Həmin döyüş yolunu keçmiş hərbcilərlə söhbətimizdə onların yaşadıkları günlərə, döyüş xatirələrinə və bu gün gənc nəsillə ötürdükləri təcrübəyə nəzər saldıq.

Döyüşdən gələn təcrübə

Bu döyüş yolunu keçmiş hərbcilərdən biri kapitan Adil Cumayevdir. İki ildir, Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Orduda xidmət edən zabıt Vətən müharibəsində böyük komandiri kimi döyüşüb. Bu gün isə həmin

illərdə qazandığı təcrübəni gənc zabıt və əsgərlərlə bölüşür: “Kəlbəcər və Suqovuşan istisna olmaqla bütün ərazilərdə olmuşam. Ərazilərin minalardan, partlamamış mərmilərdən, naməlum döyüş sursatlarından təmizlənməsində müharibə vaxtı və müharibədən sonra iştirak etmişəm. Güclü ordu güclü dövlət deməkdir. Azərbaycan regionda kifayət qədər tanınmış, inkişaf etmiş bir ölkədir. Lokal xarakterli antiterror əməliyyatından sonra bütün ərazilər azad oldu, sakinlər öz doğma torpaqlarına köçürlər. Bu gün başımız dik gəzə bilir, zəfər dolu anlarımızdan qürurla bəhs edirik.

Müharibədə silah-sursat önəmlidir, amma, birinci növbədə, şəxsi heyətin ruhu, döyüşə inamı əsasdır. Bizi irəli aparan da məhz zəfərə olan inamımız idi. Xocalıda, Şuşada, Xocavənddə işığı yanan evlərdən gələn uşaq səsləri, ucalan məktəb binaları, sağlamlıq və mədəniyyət ocaqları qəlbimizi rıqqətə gətirir”.

Müsahibim qeyd edir ki, düşmənin illər ərzində yaratdığı miflik səddi ordumuz peşəkarlıqla yarıdı: “İstehkamçı olaraq bizim işimiz müharibənin başlanğıcında mina sahələrindən keçidlərin açılmasını təmin etmək idi. Bunun üçün güc və vasitələrimiz var idi. Yaranmış vəziyyətə uyğun olaraq əllə mina sahələrinə keçidlər açılır, qoşunların fəaliyyəti təmin edilirdi”.

Adil Cumayev göstərdiyi şücaətə görə “İgidliyə görə”, “Qu-

badlının azad olunmasına görə”, “Cəbrayılın azad olunmasına görə”, “Vətən müharibəsi iştirakçısı” medalları ilə təltif olunub. O, 2022-ci ildə “Qisas” əməliyyatında, 2023-cü ildə isə antiterror əməliyyatlarında iştirak edib. Bu gün kapitan bütün qüvvəsini gənc zabıt və əsgərlərin bacarıqlarının artırılmasına yönəldir.

Döyüş ruhu zəfərə aparan yoldur

Kapitan Vasif Cavadzadə müharibədən sonra xidmətini Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Orduda davam etdirir. Heyəti ilə birlikdə Murovdağı istiqamətində gedən döyüşlərdə iştirak edən Vasif Cavadzadə deyir ki, döyüş ruhu zəfərə aparan əsas yoldur: “Biz bildirdik ki, əvvəl-axır torpaqlarımızı qaytaracağıq. Şəxsi heyətin məənə-psixoloji ruhundan hiss edirdik ki, məqsədimizə doğru irəliləyirik. Komanda verilməmişdən əvvəl qırıcı təyyarələrin səsini eşidəndə bildik ki, düşmən hücumu keçib. Aviasiya bombaları töküüb həmlə edəndən sonra ağır artilleriya hərəkətə keçdi. Ərazi çətin,

sıldırım qayalıq idi. Bir neçə döyüş yoldaşımızın şəhid olması xəbərinə rəğmən ruh yüksəkliyimizi itirmədik. Yüksəklikləri, postları aldıqca irəliləyirdik.

Ermənilər bizim atəş mövqelərini hədəfə alırdılar. Dərələrdən qalxan avtomobilləri vururdular ki, təminat gəlməsin. Sürücülərimiz mərmə yağışı altında həmin vəziyyətdə təminatı gətirirdilər. Biz müharibə vaxtı xalqımızın birliyini də gördük. O anları heç vaxt unutmarıq. Mülki insanların ərzaq təminatından tutmuş isti geyimə qədər göndərdikləri bizim üçün böyük mənəvi dayaq idi. Xalq-ordu birliyi qələbəni tez bir zamanda təmin etdi.

Sentyabr ayı gələndə hər dəfə yenidən dönüb geriyə boylanıram. Zəfər dolu anları, irəlilədikcə düşmən tapdığından azad etdiyimiz şəhərləri, kəndləri qürurla xatırlayıram. Bir də itirdiyimiz döyüş yoldaşlarımızı – baş leytenant Sahil Məmmədovu, Qənbər Qənbərli-ni, Elşad Həsənovu və adını sadalamadığım onlarla qardaşımızı. Təbəçilik münasibətindən başqa, aramızda qardaşlıq, doğmalıq yaranmışdı. Şəhidlərimiz heç vaxt unudulmayacaq”.

Kapitan Vasif Cavadzadə 2022-ci ildə Daşkəsən istiqamətində Bala Göyçə əməliyyatında, 2023-cü ildə Ağdərə istiqamətində antiterror əməliyyatında şücaət göstərərək Kəlbəcər rayonu, Zəfər istiqamətində erməni təxribatının qarşısını alınmasında iştirak edib. Xidməti dövründə “Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi” (1918-2018) yubiley medalı, müharibədən sonra isə “Kəlbəcərin azad olunmasına görə”, “İgidliyə görə”, “Şücaətə görə”, “Qüsursuz xidmətə görə” III dərəcəli və “Vətən müharibəsi iştirakçısı” medalları ilə təltif olunub.

İtkilərimiz nəticəsiz qalmadı

Digər müsahibim baş leytenant Amid Cəfər-

ovdur. O, Vətən müharibəsi başlayan zaman 4-cü kursda təhsil alırdı: “Vətən müharibəsi başlayanda 4-cü kursa yeni keçmişdik. Döyüş yolumuz Füzuli istiqamətindən başladı. Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan, Xocavənd istiqamətində döyüşlərdə iştirak etdik. Hamıda bir ruh yüksəkliyi var idi. Biz o torpaqları görməsək də, çoxdan gözlədiyimiz məqam idi. Düzdür, müharibədə yaxın yoldaşlarımızı itirdik. Orada olan birlik, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda yaranmış düşməyə qarşı mübarizə əzmi hələ də yaddaşımdadır.

Şəhid yoldaşlarımızın qanı bahasına azad olmuş torpaqlara ayaq basanda, üzərindən neçə il keçməsinə baxmayaraq, həmin anlar, keçirdiyim hisslər hələ də gözümün qarşısında canlanır. Məzuniyyət vaxtı Şuşaya, Laçına, Ağdama gedirəm. Çox yaxın dostum, silahdaşım leytenant Vüsal Muradov Daşaltı istiqamətində şəhid olmuşdu. Həmin yerdə onu ehtiramla anıram. Bu mənim üçün ağırdır. Amma bizim itkilərimiz nəticəsiz qalmadı. 30 ilə yaxın əsarətdə qalan torpaqlarımızı düşməndən azad etdik. Bu gün azad və suveren bir dövlətdə yaşayır, qalib orduda xidmət edirik.

Bu bizim üçün fəxrdir.

Ərazilər erməni faşistləri tərəfindən dağıdılmış, evlər yandırılmışdı. Qısa müddətdə Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun belə bir xarabalıqdan gözəl mənzərəyə çevriləcəyini təsəvvür etmirdik. Bu gün həmin torpaqlara ayaq basdıqca görürük ki, güllə yağışından solan yerlərdə indi güllər açıb. Dövlət başçımızın iradəsi, dövlətimizin gücü sayəsində”.

Eyni amal və məqsəd uğrunda şücaət göstərmiş döyüşçülərimizin xatirələri, 44 günlük müharibəyə dönüb baxarkən hələ də təsirini itirməyən hiss və düşüncələri, bəzən üz cizgilərində, bəzən baxışlarında özünü büruzə verən o cəsur ruh, yoldaşlıq və birlik hissi, zəfər əzmi ilə şəərəflə davam etdirilən yol təhlükəsiz gələcəyimizin, etibarlı müdafiəmizin qaranıdır.

Bütün bunlar Azərbaycanın təhlükəsiz gələcəyinə, etibarlı müdafiəsinə və güclü ordusuna olan inamı daha da möhkəmləndirir. Şəhidlərimizin əziz xatirəsi daim qəlbimizdə yaşayacaq, döyüşçülərimizin keçdiyi şərəfli yol isə gələcək nəsillər üçün örnək olacaq.

✍️ Ruhiyyə RƏSULOVA

Prokurorluq orqanları dövlətçilik maraqlarına, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə xidmət edir

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1998-ci il 17 iyul tarixli Sərəncamı ilə milli prokurorluq orqanlarının yarandığı gün – oktyabr ayının 1-i “Prokurorluq işçilərinin peşə bayramı günü” kimi qeyd olunur.

Azərbaycan Prokurorluğu vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının, cəmiyyətin və milli dövlətçiliyin maraqlarının etibarlı müdafiəsində, hüquq qaydasının və qanunçuluğun möhkəmləndirilməsində xüsusi rol oynayır. Ölkəmizdə milli prokurorluq orqanlarının əsasının 1918-ci il oktyabr ayının 1-də qoyulmasına baxmayaraq, onun milli dövlətçilik maraqlarına, qanunun aliliyinə, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə xidmət edən sivil, demokratik dövlət təsisatı kimi formalaşması və səmərəli fəaliyyəti Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Ulu Öndərin 1993-cü ildə Azərbaycanda ali hakimiyyətə qaydıısından sonra respublikamızda qanunun aliliyi təmin olunaraq vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə müdafiəsi mühüm prinsip kimi elan edilmişdir. Bu tədbirlərin tərkib hissəsi kimi Ümummilli Liderin rəhbərliyi ilə hazırlanaraq 12 noyabr 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin keyfiyyətə yeniləşməsinə və demokratikləşməsinə möhkəm zəmin yaratmışdır. Əsas Qanunda ilk dəfə olaraq respublikamızın dövlət təsisatı sistemində prokurorluğun yeri müəyyənləşdirilmiş, onun statusu, təşkili və fəaliyyət prinsipləri, səlahiyyət dairəsi və vəzifələri təsbit edilmişdir. Belə ki, Konstitusiyanın “Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu” adlanan 133-cü maddəsində Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada və hallarda qanunların icra və tətbiq olunmasına nəzarət, qanunla nəzərdə tutulmuş hallarda cinayət işləri başlamaq və istintaq aparmaq, məhkəmədə dövlət ittihamını müdafiə etmək və məhkəmədə iddia qaldırmaq, məhkəmə qərarlarından protest vermək kimi vəzifələr qeyd olunmuşdur.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin prokurorluq işçilərinə ünvanlanmış dəyərli tövsiyələri və prokurorluq peşəsinə verdiyi qiymət hər bir əməkdaşda böyük ruh yüksəkliyi yaratmışdır. Ümummilli Liderin “Prokurorluq peşəsi ağır, çətin peşədir. Amma eyni zamanda çox şərəfli, hörmətli peşədir. Mən arzu edirəm ki, siz həmişə bu peşəni şərəflə daşıyasınız” sözlərini prokurorluq işçiləri öz fəaliyyətlərində əsas istiqamət kimi götürürlər.

1996-cı ildə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə Hüquqi islahatlar komissiyasının yaradılması məhkəmə-hüquq islahatlarının həyata keçirilməsində qanunun aliliyinin təmin olunmasını, beynəlxalq hüquq normalarının milli qanunvericilikdə nəzərə alınmasını və bu kimi digər əhəmiyyətli məsələləri nəzərdə tutdu. Bu da Ulu Öndərin göstərişi ilə qısa zaman kəsiyində uğurla həyata keçirilməklə prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin keyfiyyətə yeniləşməsi-

nə və müasirləşdirilməsinə rəvac vermişdir. Bu islahatlar çərçivəsində beynəlxalq standartlara və demokratik prinsiplərə, milli dövlətçilik ənənələrinə uyğun hazırlanmış “Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında” Qanunun və digər qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi, “Prokurorluğa işə qəbul olunmaq üçün namizədlərlə müsabiqə keçirilməsi qaydaları haqqında” Əsasnamənin və digər normativ sənədlərin təsdiq edilməsi nəticəsində prokurorluğun fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənmə prosesi yeni mərhələyə qaldırılmışdır. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının əsas prinsiplərini özündə əks etdirən və prokurorluğun qarşısında duran bu və digər məqsədlərin həyata keçirilməsində 7 dekabr 1999-cu il tarixdə qəbul olunmuş “Prokurorluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu mühüm əhəmiyyət daşıyır. Mütərəqqi ruhlu bu Qanun prokurorluğun fəaliyyətinin forma və metodlarının demokratik dəyərlərə uyğunlaşdırılmasına ciddi hüquqi zəmin formalaşdırmışdır.

Hüquq sisteminin inkişafında prokurorluğun rolunun gücləndirilməsi istiqamətində müntəzəm tədbirlər görülməklə 2002-ci il sentyabrın 19-da qüvvəyə minmiş “Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına dəyişikliklər edilməsi haqqında” Referendum aktına əsasən prokurorluğa qanunvericilik təşəbbüsü hüququ verilmişdir.

Bu gün ölkəmizdə həyata keçirilən ardıcıl məhkəmə-hüquq islahatları hüquq sisteminin demokratik standartlara cavab verən səviyyədə formalaşmasına, insan hüquq və azadlıqlarının daha mötəbər formada qorunmasına, o cümlədən prokurorluq orqanlarının tam yeniləşərək müasir məzmunlu sivil bir orqana çevrilməsinə zəmin yaratmışdır. Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirən ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin daha da müasirləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev demişdir: **“Prokurorlar demokratik cəmiyyətdə prokurorluğa xas olan funksiyaları yerinə yetirərək cəmiyyətimizin və dövlətimizin maraqlarının qorunmasında prinsipiallıq və peşəkarlıq nümayiş etdirir, cinayətkarlıqla mübarizədə, qanunçuluğun təmin edilməsində, bütövlükdə, hüquq sisteminin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayırlar”**. Ölkə başçısının prokurorluq orqanları qarşısında müəyyən etdiyi, dövlətçiliyə sadıq, qanunun aliliyinə hörmət edən, sağlam məənəviyyətə, geniş dünyagörüşünə, yüksək nəzəri biliklərə malik yeni nəsil prokurorluq əməkdaşlarının formalaşdırılması prosesi uğurla həyata keçirilir. Prokurorluğun ölkənin hüquq sisteminə rolunun artırılması, dövlətimizin daha yüksək inkişaf mərhələsində prokurorluq orqan-

larına daha böyük inam və etimad göstərilməsinin nəticəsi olaraq bu dövlət təsisatı qarşısında yeni vəzifələrin müəyyən olunması prosesi həyata keçirilir.

“Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 27 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı”nın icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun Tədbirlər Planı” prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin insan hüquqlarının təminatı baxımından təkmilləşdirilməsi sahəsində tədbirləri zəruri etmişdir. Prokurorluq orqanları ilə ictimaiyyətin əlaqələrinin qarşılıqlı etimad prinsipi əsasında qurulması, bu orqana edilən müraciətlərin vaxtında araşdırılması və zəruri tədbirlərin görülməsi də son illərin uğurlu fəaliyyət istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir.

Prokurorluğun fəaliyyətində ən vacib istiqamətlərdən biri də müasir dövrün tələblərinə uyğun olaraq cinayət mühakimə icraatında rəqəmsallaşma prosesinin həyata keçirilməsidir ki, bu sahədə irəliləyişlər əldə edilmiş, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 7 may tarixli Fərmanı ilə yaradılmış “Elektron Prokurorluq” İnformasiya Sistemi fəaliyyətə başlamışdır.

Prokurorluq orqanlarının ölkənin hazırkı inkişaf səviyyəsinə uyğun olaraq qarşıda duran vəzifələrin icrasını təmin etmək məqsədilə fəaliyyətinin çağdaş dövrün ictimai münasibətlərinə uyğun təkmilləşdirilməsi məqsədinə xidmət edən Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun 2024-2026-cı illər üzrə Strateji İnkişaf Konsepsiyası qəbul edilmişdir. Konsepsiyada ölkəmizin qarşısında duran müasir çağırışlar və vəzifələr nəzərə alınmaqla prokurorluğun inkişafının mühüm aspektləri, istiqamət və məqsədləri və digər uzunmüddətli hədəfləri müəyyən edilmişdir.

Azərbaycan Prokurorluğunun tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasının prokurorluq orqanları da həmişə öz üzərində yüksək dövlət qayğısını hiss edir. Muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafına uyğun olaraq hüquq institutlarının təkmilləşdirilməsinə, insan hüquqlarının müdafiəsi mexanizminin və ədalət mühakiməsinin səmərəliliyinin artırılmasına, əhalinin keyfiyyətli hüquqi yardımla təmin edilməsinə xüsusi diqqət yetirilir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Naxçıvan Muxtar Respublikasında hüquq institutlarının inkişafı haqqında” 2006-cı il 2 noyabr tarixli Fərmanı muxtar respublikada hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti üçün yeni mərhələnin əsasını qoyub. Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun mərkəzi aparatı müasir texniki vasitə və kriminalistik avadanlıqlarla təmin edilib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 10 iyun tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunda struktur islahatlarının həyata keçirildiyi nəzərə alınaraq Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun mərkəzi aparatının strukturu Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun strukturuna uyğunlaşdırılmışdır.

108 yaşlı Azərbaycan Prokurorluğu Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin də dediyi kimi: **“Azərbaycan Prokurorluğu bundan sonra da Azərbaycan dövlətçiliyinə sadıq olacaq, Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlənməsi və inkişaf etməsi prosesində fəal iştirak edəcək və Azərbaycanda qanunun aliliyinin təmin olunmasında öz xidmətlərini göstərəcəkdir”**.

Faiq SƏFƏROV
Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun şöbə rəisi, baş ədliyyə müşaviri, prokurorluğun fəxri işçisi

Hər bir mətbu orqan, hər bir kütləvi informasiya vasitəsi özlüyündə bir məktəbdir. Bu orqanların üzərinə şərəfli və məsuliyyətli vəzifələr düşür. Çünki onların ən ümdə vəzifəsi xalqına xidmət etməkdir. Bir əsrdən çox yol gələn, Mirzə Cəlil ənənələrinə sadıq qalan, muxtar respublikamızın tarixinə güzgü tutan, günümüzün salnaməsini yaradan “Şərq qapısı” qəzeti də belə mətbuat orqanlarından biridir. Akademik İsa Həbibbəylinin ifadə etdiyi kimi: “Şərq qapısı” qəzeti “muxtar respublikamızın publisistik salnaməsidir”.

“Şərq qapısı” qəzeti – 105

Muxtar respublikamızın bir əsrlik tarixinə güzgü tutan qəzet

Qəzet uzun illərdir ki, muxtar respublika sakinlərinin informasiya əldə etməsində, muxtar respublikada, ölkədə və dünyada baş verən hadisələrin izlənilməsində mühüm rol oynayır. Vahid ideyaya – dövlətimizin maraqlarına, milli dəyərlər sistemimizin qorunmasına və gələcəyə daşınmasına xidmət edir. İnternetin sürətli inkişafına baxmayaraq, “Şərq qapısı” bu gün də aktuallığını qoruyur, durmadan cəmiyyətin maariflənməsinə öz töhfəsini verir. Qəzet yalnız zəruri məlumatları, bədii-publisistik yazıları, xəbərləri oxuculara çatdıran nəşr deyil, həm də milli jurnalistikamız üçün böyük bir təcrübə məktəbidir.

“Şərq qapısı” qəzeti müstəqilliyin ilk illərində də mühüm missiya daşıyıb. Əhalinin həmrəyliyə çağırılmasında, mürəkkəb ictimai-siyasi proseslərdən doğru nəticə çıxarılmasında və vətənpərvərlik ruhunun formalaşmasında özünəməxsus rol oynayıb.

20 Yanvar hadisələri zamanı Azərbaycan həqiqətlərini xalqa və dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq missiyasını da qəzet layiqincə yerinə yetirib. Həmin dövrdə “Şərq qapısı” Azərbaycanın çoxsaylı mətbuat orqanları arasında ilk dəfə olaraq ölkəmizi düşər olduğu bələlərdən xilas etməyin yeganə yolunun görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıtmasında görən və bu mövqeni müxtəlif yazılarla ifadə edən mətbuat orqanlarından biri olub. Ulu Öndərin rəhbərliyi altında milli dövlətçiliyimizin bərpası ilə bağlı Naxçıvan Parlamentində qəbul edilən tarixi-siyasi qərarlar da qəzetin səhifələrində geniş oxucu kütləsinə və ölkə ictimaiyyətinə çatdırılıb. Göründüyü kimi, “Şərq qapısı” dövrün ictimai-siyasi proseslərində daim fəal mövqə tutan mətbu orqan olmaqla yanaşı, muxtar respublikanın ictimai-siyasi, mədəni və ədəbi mühitinin formalaşmasına da mühüm töhfələr verib.

Bu gün muxtar respublikada mətbuatın inkişafı üçün yaradılan imkanlar jurnalistlər qarşısında yeni vəzifələr qoyur. “Şərq qapısı”nın əməkdaşları da öz fəaliyyətlərini dövrün tələblərinə uyğun qurmağa çalışır muxtar respublikada və ölkəmizdə baş verən hadisələri daha ətraflı, təhlilli və sistemli şəkildə oxuculara təqdim edirlər. Yazıların sadə və anlaşıqlı dildə hazırlanması, diqqətçəkən başlıqların seçilməsi, foto və digər vizual materiallardan məqsədyönlü istifadə nəşrin oxunaqlılığını artırır. Qəzet əməkdaşlarının fəaliyyətində “Media haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun və jurnalistlərin etik davranış qaydalarının əsas götürülməsi, dövlət və ictimai maraqların diqqət mərkəzində saxlanılması da mühüm məqamdır. Hazırlanan keyfiyyətli, oxunaqlı və obyektiv materiallar qəzetin oxucu ilə bağlarını daha da möhkəmləndirir.

Bu il “Şərq qapısı” qəzetinin 105 illiyi tamam olur. Bir əsrdən artıq müddətdə muxtar respublikanın ictimai-siyasi, mədəni və ədəbi həyatının mühüm səhifələrinə şahidlik edən qəzet bu gün də öz ənənələrini davam etdirir.

Bu əlamətdar yubiley münasibətilə “Şərq qapısı” qəzetinin kollektivini və bütün mətbuat nümayəndələrini ürəkdən təbrik edir, fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıram. Qoy qələmləri həmişə saf amala, təmiz məsləyə, milli dəyərlərin yaşadılmasına xidmət etsin!

Rövşən HÜSEYNOV
Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi

Dünən məktəb partasında əyləşən gənclər bu gün sinfin qarşısında müəllim kimi dayanır

Hər yeni dərs ili məktəb həyatına yalnız yeni şagirdlər deyil, yeni müəllimlər də qazandırır. Gənc müəllimlərin təhsil sahəsinə qoşulması isə məktəb mühitinə yeni nəfəs, fərqli yanaşma və müasir baxış gətirir. Onlar bir tərəfdən illərin təcrübəsinə söykənən pedaqoji ənənələri öyrənir, digər tərəfdən dünyagörüşləri və yenilikçi yanaşmaları ilə tədris prosesinə töhfə verirlər. Bir neçə il əvvəl özləri həmin partalarda əyləşən gənclər artıq sinfin qarşısında müəllim kimi dayanırlar. İllərlə qazandıqları bilikləri indi başqalarına ötürmək, şagirdlərin suallarına cavab vermək, inkişafına istiqamət vermək artıq onların məsuliyyətidir. Onların müəllimlik yoluna, ilk təəssüratlarına, qarşılaşdıqları çətinliklərə və bu peşə ilə bağlı düşüncələrinə nəzər salmaq üçün pedaqoji fəaliyyətə yeni başlayan gənc müəllimlərlə söhbətləşdik.

Rəşad Bayramov:

“Müəllimlik həm məsuliyyət, həm də cəmiyyətin gələcəyinə töhfədir”

Belə gənc müəllimlərdən biri Göyçay rayonunun İncə kəndindən olan Rəşad Bayramovdur.

Lənkəran Dövlət Universitetində Tarix-coğrafiya müəllimliyi ixtisası üzrə bakalavr təhsili alan Rəşad müəllim tələbəlik illərində həm ixtisası üzrə biliklərini artırıb, həm də özünü gələcək peşəsinə hazırlamağa çalışıb. Coğrafiyaya marağı və öyrəndiklərini başqaları ilə bölüşmək istəyi onu müəllimlik peşəsinə gətirib.

limlik peşəsinə gətirib. Bu il pedaqoji fəaliyyətə başlayan Rəşad müəllim hazırda Babək rayonunun Göynük kənd tam orta məktəbində coğrafiya fənnini tədris edir. Doğma yurdundan başqa bir kəndə gələrək müəllim kimi fəaliyyətə başlamasını həm yeni mühit, həm də özünü peşəkar baxımdan sınamaq imkanı kimi qiymətləndirir. İlk dəfə sinif otağına müəllim kimi daxil olmaq onun üçün həm həyəcanlı, həm də qürurverici an olub. Qarşısında şagirdlərini görəndə illərlə qazandığı bilikləri onlara çatdırmaq istəyinə məsuliyyət hissinin də qoşulduğunu deyir. Rəşad müəllim hesab edir ki, şagirdlərlə yaş fərqlərinin az olması onları daha yaxşı anlamağa və daha rahat ünsiyyət qurmağa imkan verir. Tədris etdiyi coğrafiya fənnində xəritə, şəkil və real həyatdan nümunələrdən istifadənin dərslərin daha yaxşı mənimsənilməsinə kömək etdiyini düşünür. Onun üçün ən böyük sevinc isə əvvəl çətinliklə mənimsənilən bir mövzunun şagirdləri tərəfindən tam qavranıldığını görməkdir. Gələcəkdə özünü şagirdlərini dinləyən, onlara dəstək olan, inkişaflarına stimül verən və uğurlarına inanan müəllim kimi görmək istəyir. Onun üçün müəllimlik həm böyük məsuliyyət, həm də cəmiyyətin inkişafına verilən bir töhfədir.

Əhməd Hüseynli:

“Müəllim-şagird münasibətlərinin əsasında hörmət və səmimiyyət dayanmalıdır”

Digər həmsöhbətimiz Əhməd Hüseynlinin müəllimlikə gəliş hekayəsi isə bir qədər fərqlidir. Salyan şəhərində anadan olan Əhməd müəllim 21 yaşından pedaqoji fəaliyyətə başlayıb. Müəllimlik uşaqlıq arzusu olmasa da, zaman keçdikcə insanlara nəşə öyrətməyin və onların inkişafına kömək etməyin yaratdığı hiss onu bu peşəyə yaxınlaşdırıb. Bakı Dövlət Universitetində Tarix müəllimliyi ixtisası üzrə təhsil alan Əhməd müəllim 2024-cü ildən tarix fənninin tədrisi ilə məşğul olur. İlk illər kursda müəllim

kimi fəaliyyət göstərən Əhməd Hüseynli bu ilin avqust ayından etibarən Ordubad rayonunun Xurs kənd tam orta məktəbində tarix müəllimi olaraq fəaliyyətini davam etdirir.

Onun üçün müəllim-şagird münasibətinin əsasını hörmət və səmimiyyət təşkil edir. Şagirdin müəllimlə rahat ünsiyyət qurması, düşüncələrini çəkinmədən ifadə edə bilməsi vacibdir. Gənc müəllim erkən yaşda pedaqoji fəaliyyətə başlamasının həm üstünlüklərinin həm də müəyyən çətinliklərinin olduğunu düşünür. Təcrübəsi az olan müəllimə bəzi valideynlərin ilk mərhələdə ehtiyatla yanaşa biləcəyini qeyd etsə də, gənclərin yeni yanaşmalara daha açıq, öyrənməyə və inkişaf etməyə həvəslı olması bu mərhələni üstünlüyə çevirə bilər. Əhməd müəllimin arzusu gələcəkdə həm peşəkar, həm də şagirdlərinin sevdili, onların uğurlarında payı olan bir tarix müəllimi olmaqdır.

Rəvanə Tağıyeva:

“Təcrübəsizliyi inkişaf üçün imkana çevirmək olar”

Gənc müəllimlərimizdən digəri isə əslən Qəbələ şəhərindən olan Rəvanə Tağıyevadır. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində Kimya-biologiya müəllimliyi ixtisası üzrə təhsil alan Rəvanə xanım universiteti yüksək nəticə ilə başa vurub. Məktəb illərindən biologiya fənninə olan marağı onu bu ixtisasa yönəldib. Pedaqoji təhsil aldığı müddətdə isə

bildiklərini başqalarına öyrətməyin və şagirdlərin inkişafında rol oynamağın özünəməxsus zövqünü kəşf edib. Müəllimlərin işə qəbulu müsabiqəsində bu il yüksək nəticə göstərən Rəvanə xanım Babək rayonunun Gərməçataq kənd tam orta məktəbinə təyinat alıb. Ucqar məktəbdə işləməyi onun üçün sadəcə, işə başlamaq deyil, ilk müəllimlik təcrübəsinə qazanmaq və biliyinin daha çox ehtiyac duyulan bir məkanda faydasını göstərmək imkanındır. Rəvanə müəllim məsuliyyətinin böyük olduğunu anlayır və şagirdləri üçün əlindən gələnin ən yaxşısını etməyə hazır olduğunu bildirir. Rəvanə müəllim müasir yanaşmalara və yeni texnologiyalara daha asan uyğunlaşa bildiyini qeyd edir. Təcrübəsinin az olmasını isə çatışmazlıq kimi deyil, inkişaf etmək üçün imkan kimi görür.

Bu gün onlar müəllimlik yolunun başlanğıcındadırlar. Qarşıda yüzrlə dərs, müxtəlif çətinliklər və yeni təcrübələr var. Amma bir şagirdin mövzunu başa düşdüyünü görmək, ona özünə inanmağı öyrətmək və illər sonra yetişdirdiyi insanın uğur

runda öz əməyinin payını hiss etmək ən böyük dəyər olaraq qalacaq.

Bir vaxtlar məktəb partalarında əyləşən bu gənclər indi həmin siniflərdə gələcək nəsil qarşısında dayanırlar. Onların müəllimlik hekayəsi isə elə indi başlayır.

✎ Səmayə RƏSULOVA

Bir həftədən artıq idi ki, evlərinin daimi qonağına çevrilmişdi. İş saati başa çatdıqdan sonra az qala hər gün onların qapısını döyür, balaca pasiyentini müayinə edir, sistem köçürür, lazımı tapşırıqları verib ayrılırdı. Amma budəfəki gəlişi hər kəsin ürəyincə oldu. Ağsaçlı, nur çöhrəli həkim müayinəsini başa çatdırdıqdan sonra üzünü balaca pasiyentinə çevirdi. Eynəyinin arxasından parlayan gözlərini uşağın gözlərinə dikdi. Balaca sanki çoxdan gözlədiyi bir cümləni eşitmək üçün onun baxışlarında cavab axtarırdı. Nəhayət, həkim gülümsədi: – “Narahat olma, sağlubsan. Növbəti həftədən məktəbə gedə biləcəksən”. Bu sözlər bir həftədən artıqdır, evdə hökm sürən nigarancılığı aradan qaldırdı. Həkim bu dəfə dərman və müalicə əvəzinə xoş bir xəbər, ümid və sevinc gətirmişdi.

Şəhəri necə açdığını özü də bilmədi. On günə yaxın davam edən fasilədən sonra məktəbə qayıdırsı əlamətdar bir günə – müəllimlər gününə təsadüf etmişdi. Adəti üzrə formasını geyindi, çantasını çiyinə asıb məktəbə yollandı. Sinif otağına daxil olanda gözləri ilk müəlliminin gözlərinə sataşdı. Müəllim qollarını açıb sevimli şagirdini ağuşuna aldı, üzündən öpüb qulağına pıçıldadı: – “Xoş gəlmisən, əziz şagirdim, gözəl balam. Sənsiz buralar olmasın”. Həmin sözlər bütün sinfin üzünə sevinc gətirdi. O vaxt bu sözlərin mahiyyətini başa düşə bilməzdi. Ancaq zaman ötdükcə anladı ki, ilk müəllimin insanın həyatında qoyduğu iz bəzən elə bir cümlədən başlayır...

Mənim ilk müəllimimlə həqiqi tanışlığım da məhz həmin gün başladı. O zaman qədər üzündəki sərt ifadədən, ciddi duruşundan çəkinirdim. Ancaq ilk dəfə məni qollarının arasına alıb bağrına basanda və qulağıma o sözləri pıçıldayanda

onun necə böyük ürəyə sahib olduğunu anladım. Mən onu elə həmin gün şəfqətli qollarının arasından tanıdım.

Ömrünü səməndər quşutək oda-közə vurub əridən, şagirdlərinin işıqlı sabahı naminə gözlərinin nurunu, saçlarının ağını qurban verən ən ali peşə sahibidir müəllim. Analarımızın şirin laylasından, nənələrimizin yaddaşımıza həkk etdiyi nağıllardan etibarən qəlbimizdə cücərən Vətən və millət sevgisi müəllimlərimizin zəhməti, qayğısı və sonsuz məhəbbəti sayəsində köksümüzdə əzəmətli bir ağac kimi boy atır, budaqlanır, bəhrəsini verir. Onlar bizə yalnız elm və bilik öyrətmir, həm də həyatı dərk etməyi, doğma torpağa, xalqa, milli dəyərlərə bağlı olmağı aşılayırlar. Həyatın ən çətin anlarında müəllimlərimizin öyüd-nəsihəti yolumuza işıq salır, tərəddüdlərimizə istiqamət verir. Onların mənalı ömür yolu, zəngin həyat təcrübəsi illər keçdikcə neçə-neçə şagirdin həyat amalına çevrilir. Daşdıqları “müəllim” adı gözlərimizdə o qədər ucalır ki, zaman keçdikcə onların sözünü, davranışını, hətta atdıqları hər bir addımı belə özümüz üçün örnək hesab edirik. Və bir gün, bəlkə də, fərqlinə varmadan anlayırıq: sən demə, müəllim adını daşıyan bu müqəddəs insanlar bizim həyatımızın gələcək qurucularından imiş. Onların verdiyi ilk dərslər, söylədiyi hər bir kəlmə, göstərdiyi hər bir istiqamət taleyimizin formalaşmasında silinməz izlər buraxırmış.

Hec kimə sirr deyil ki, müəllimlərin fədakarlığı, zəhməti və sonsuz səbrinin sayəsində həyat və fəaliyyət yolumuzun ilk cığırırları açılır. Bu cığırlar zamanla geniş yollara, böyük məqsədlərə və uğurlara aparır. Ona görə də müəllimə göstərilən ehtiram, əslində, insanın öz gələcəyinə, cəmiyyətinə və Vətəninə göstərdiyi ehtiramdır.

İşığını əsirgəmə...

(esse)

Müəllim adı isə zaman keçdikcə köhnəlməyən, dəyəri azalmayan, əksinə, hər yeni nəsillə daha da ucalan müqəddəs bir addır. O, qaranlıq yolları işıqlandıran bir nurdur, çətinliklər qarşısında ürəkərimizə hərəkət bəxş edən əbədi məşəl və qollarımıza güc verən böyük ürək sahibidir...

Həyat adlı bu dünyada hər kəs bir rolda olur. İllər yaş üstünə yaş gətirdikcə, ömürdən ötüb keçən zaman bizi kərpic-kərpic ucaltdıqca, pillə-pillə hördükcə həyatımıza onlarla, yüzlərlə insan daxil olur. Həmin insanlarla yol yoldaşlığı edə-edə illəri geridə qoyuruq. 50 yaş, 60 yaş... Bəzən tələnin rast gətirdiyi insanları elə tale yollarında itiririk, bəzən itirdiklərimizi zamanla qazanırıq. qiymətini illər ötdükcə anlayırıq. Ancaq müəllim ömrü elə bir dəyərə malikdir ki, o, zaman və məkan anlayışının fəvqündə dayanır. Hansı yaşda olursan ol, cəmiyyətdə hansı yeri tutursan tut, mövzu gəlib ilk müəllimə çatanda qəlbindən incə bir sızıltı qopur. Yenə o qayğısız uşaqlığın yadına düşür. İllər sanki əllərini tutub səni həmin günlərə aparır. Ömür kitabına həkk olunmuş xatirələr gözlərin qarşısında roman kimi səhifələnir. Parta arxasında keçirdiyin günlərin, əlindən tutub sənə yazmağı öyrədən o qadının ilk toxunuşu, ilk təbəssümü ömürlük yaddaşının ən şirin, əvəzsiz xatirəsinə çevrilir.

İndi nə zaman məktəbli illərinin fotolarına, əlifba bayramında çəkilmiş videokasetlərə baxsam, ilk müəllimimi böyük sevgi və məhəbbətlə yada salıram. Hətta mənə elə gəlir ki, fotolardan boylanı saf və qayğısız uşaqlığım məni bir anlıq da olsa, həmin illərə aparır. Sinif otağıma daxil olanda neftlə silinmiş köhnə, səş-küylü döşəmələrdən ətrafa yayılan qoxu, lövhəni silmək üçün nənələrimizin evdə tikib hazırladığı siləcek, partalarımızın üzərinə sərilmiş, hər həftə yuyub təmizləmək növbəsi bir şagirdə qismət olan ağ örtüklər... Bunların hamısı həmin illərin gözlə görünən şirin xatirələri idi.

...İllər keçdi. Biz böyüdük, məktəb həyatını başa vurduq, yollarımız ayrıldı. Lakin ilk müəllimimizin bizə aşıladığı dəyərlər yaddaşımızdan silinmədi. Bu gün də çətin situasiya qarşısında qalsam, xatırladığım əzsaylı insanlar arasında ilk müəllimim də olur. Düşünürəm ki, o yarımda olsaydı, mənə yol göstərərdi, istiqamət verərdi. Çünki o, qaranlıqda yolumuza nur çiləyən bir işıq idi. Bir vaxtlar sinif otağında müəllim ziyasından şagirdlərinin qəlbinə süzülən həmin işıq illər keçdikcə başqa həyatlarda, başqa talelərdə yaşamağa davam edir. Günlərin birində ilk müəllimimlə yenidən qarşılaşısam, yəqin ki, illərin gətirdiyi bütün sözləri bir anın içində unutmuş kimi, sanki danışacaq heç bir sözüm yoxmuş kimi sakitcə əllərindən öpüb ona yalnız bunu deyəcəyəm: şagirdlərimdən işığını əsirgəmə. Mən bu kəlmələrlə həm də ona illər əvvəl qulağıma pıçıldadığı sözləri xatırlatmağa çalışacağam: “Xoş gəlmisən, əziz şagirdim, gözəl balam. Sənsiz buralar olmasın”. Bilirəm ki, xatırlayacaq...

✎ Məcid RƏŞADƏTOĞLU

Şərur bağlarından Güneşə boylanan şaftalılar

Bu dəfə yolumuz Şərur rayonudur. Günəşin işığında parlayan ağaclar, yol kənarında uzanan bağlar, yarpaqların arasından boylanan payız meyvələri diqqətimizi çəkirdi. Elə bu mənzərənin içində, yolun kənarında səliqə ilə salınmış bir bağ gözümüza dəydi. Ağacların budaqlarından sallanan şaftalılar gəl-gəl deyirdi.

Bağın içinə daxil olanda isə yol kənarından gördüyümüz mənzərədən daha fərqli mənzərəyə şahidlik etdik. Ağaclar bir-birinin ardınca sıralanmış, budaqlar isə meyvə ilə dolmuşdu. Sarı-qırmızımtıl şaftalılar yarpaqların arasından boylanırdı. Güneşə tərəf boylanan meyvələrin bəzisi artıq yetişmişdi, bəzisi isə hələ budaqlarda öz vaxtını gözləyirdi. Yarpaqların arasından süzülən işıq meyvələrin üzərinə düşdükcə bağ daha da rənglənirdi. Bağın içindən yayılan şaftalı ətri isə bizi bir az da irəliyə aparırdı.

Elə bu mənzərənin içində anlayırıq ki, yolun kənarından baxanda adı görünən bu bağın özünəməxsus bir dünyası var.

Burada hər şeyin öz səsi vardı. Yarpaqların xışıltısı, budaqlara toxunan küləyin səsi, ayaq altında torpağın yumşaqlığı... Bir də yetişmiş şaftalının bağı bürüyən xoş ətri. Bir anlıq yolun səs-küyündən uzaqlaşib bu sakitliyin içində qaldıq.

Gəlişimizi görən təsərrüfatçı Rövşən Əhmədov ağacların arasından bizə tərəf yaxınlaşdı. Salamlaşdıq, hal-əhval tutduq, sonra söhbətimiz başladı. Rövşən dayı bir budağı göstərib şaftalılardan danışdı, biz isə onun ardınca ağacların arasında addımladıq.

Söhbətindən hiss olunurdu ki, bu ağacların hər birinin onun üçün ayrıca yeri var. Dədə-baba məşğuliyyəti olan bağçılıqla artıq 16 ildir, məşğuldur. Bir hektara yaxın ərazidə saldıqı bağ bu illər ərzində onun gündəlik həyatının bir parçasına çevrilmişdi. İndi ağacların üzərində gördüyümüz bol məhsul isə bir mövsümün yox, illərlə çəkilən zəhmətin nəticəsi idi.

Rövşən dayının əməyi yalnız şaftalı bağı ilə məhdudlaşmır, təsərrüfatında müxtəlif tərəvəzlər də becərir. Yəni onun üçün torpaq yalnız bir məhsulun deyil, bir neçə bəhərin ünvanıdır. Təsərrüfatın hər qarışında onun əməyinin izi görünür. O isə bütün bunlardan danışarkən yorğunluğundan çox, gördüyü işə olan həvəsi ilə diqqət çəkirdi.

Rövşən dayı ağacların arasından gəzdikcə bir-bir meyvələrə baxır, yetişənləri göstərirdi. Sanki hansı şaftalının nə vaxt dərilməli olduğunu, hansının bir neçə gün də Güneş görməli olduğunu hər birinin üzündən oxuyurdu.

Təsərrüfatçı bildirdi ki, bağçılıqda ən vacib məsələlərdən biri səbirdir. Bu gün

ağac əkitab sabah məhsul gözləmək mümkün deyil. Torpaq da, ağac da öz vaxtını istəyir. İllər keçdikcə ağac böyüyür, bar yetişdirir, göstərilən qayğı isə öz bəhrəsini verir.

Bu işdə iqlimin də böyük rolu var. Şərurun Güneşi, torpağın xüsusiyyəti və təsərrüfatın düzgün aparılması məhsulun keyfiyyətinə təsir edir. Rövşən dayı qeyd edir ki, əlverişli hava şəraiti məhsuldarlığın yüksək olmasına imkan yaradır.

Amma ağacın bol məhsul verməsi üçün yalnız əlverişli hava kifayət etmir.

Meyvənin budaqda yetişdiyi günə qədər onun qulluğu davam edir. Suvarma, budaqma, xəstəliklərdən qorunma və mövsümə uyğun görülən işlər bağın gündəlik qayğısıdır. Bir sözlə, ağacın bəhrəsi görünənə qədər görünməyən çox iş var. Rövşən dayı danışdıqca biz də bağın içində gəzirik. Hər budaqda bir-birinə söykənən şaftalılara baxırıq.

Rövşən Əhmədovun fikrincə, bu işi görmək üçün torpağı sevmək, səbirli olmaq və hər gün eyni həvəslə çalışmaq lazımdır. Çünki bağçılıq yalnız ağac əkmək və məhsul gözləmək deyil. Hər ağacın öz qayğısı, hər mövsümün öz işi, hər məhsulun isə öz hekayəsi var.

Bəlkə də, elə buna görə bu bağa baxanda yalnız şaftalı ağaclarını görmürdük. Hər cərgədə bir insanın əməyini, hər meyvədə bir ilin gözləntisini görürdük. Torpaq öz bəhrəsini səxavətlə verir, amma onun bəxş etdiyi məhsulun arxasında insan əli və

zəhməti dayanır.

Biz bağdan ayrılmağa hazırlaşanda yol yenə əvvəlki kimi uzanıb gedirdi. Amma indi yolun kənarından baxanda həmin bağ bizə əvvəlki kimi adi görünmürdü. Bir qədər əvvəl avtomobili saxlayıb maraqla içinə girdiyimiz bu yaşıllığın arxasında 16 illik zəhmətin dayandığını bildirdik. Budaqlardakı sarı-qırmızımtıl şaftalılar isə sanki bu zəhmətin ən gözəl cavabı idi.

✍ Zəhra VƏLİYEVA

Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrının beynəlxalq səhnədə yeni uğuru

Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrı Türkiyənin Van şəhərində keçirilən III Beynəlxalq Monotamaşalar Festivalında iştirak edib. Kollektiv festivalda iki tamaşa ilə çıxış edib və iki mükafata layiq görülüb. Səfərin təəssüratlarını “Şərq qapısı” ilə bölüşən teatrın direktoru Səyyad Məmmədov, aktrisa Əfqanə Ələsgərova və aktyor Sadiq Əliyev festivalın əhəmiyyətindən, təqdim etdikləri tamaşalardan və qazandıqları uğurdan danışılar.

məsi digər ölkələrin teatr mühitinin öyrənilməsi və əldə olunan təcrübənin yaradıcılıq prosesinə tətbiqi əsas istiqamətlərdən olacaq. Azərbaycan teatrının və milli dəyərlərin xarici ölkələrdə layiqincə təqdim edilməsinin də diqqətdə saxlanacağını bildiren direktor ilin sonunadək Türkiyədə uşaq və gənclərə həsr olunacaq daha bir böyük festivalda iştirak etməyi planlaşdırdıqlarını deyib.

Festivalda müəllifi olduğu “Səssiz fəryad” monotamaşası ilə çıxış edən aktrisa Əfqanə Ələsgərova “Ən yaxşı qadın aktrisa” nominasiyasına layiq görülməsini həm özü, həm də Naxçıvan Dövlət Kukla Teatrı üçün böyük uğur hesab edir. İlk dəfə Van şəhərində festival səhnəsinə çıxan aktrisa yüksək nəticə ilə geri qayıtmağın sevincini yaşadığını bildirib.

“Səssiz fəryad”ın onun üçün xüsusi əhəmiyyət daşıdığını vurğulayan Əfqanə Ələsgərova tamaşanın real həyatda yaşanmış hadisəyə əsaslandığını və oynadığı əsərlər arasında xüsusi yer tutduğunu bildirib.

Festivalda Uşaq və Gənclər Teatrının nümayəndəsi kimi iştirak edən aktyor Sadiq Əliyev isə “Yarım qalmış gənclik” tamaşasını təqdim edib. O, festivalın yaradıcılıq və peşəkar inkişaf baxımından faydalı təcrübə qazandırdığını qeyd edib: “Belə bir tədbirdə üçüncü dəfə iştirak edirəm. Festival həm yaradıcılıq inkişafı, həm də karyera baxımından əhəmiyyətli təcrübə oldu”.

Sadiq Əliyev tamaşanın festival iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılandığını bildirərək gələcəkdə beynəlxalq festivallarda iştirakın və uğurlu tamaşaların sayının artırılmasının vacibliyini vurğulayıb.

✍ Zəhra VƏLİYEVA

Güləş üzrə muxtar respublika birinciliyi keçirilib

Məktəblilər (U15) arasında sərbəst güləş üzrə muxtar respublika birinciliyi keçirilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən birincilikdə 67 məktəbli idmançı iştirak edib. Gərgin idman mübarizəsi şəraitində keçən yarışda müxtəlif çəki dərəcələri üzrə qaliblər müəyyənləşib.

Yarışın nəticələrinə əsasən Rzayev Əli (38 kq), İsgəndərli Fuad (41 kq), Bağirov Tuncay (44 kq), Əhmədov Cahangir (48 kq), Əlizadə Fərid (52 kq), İsayev Yusif (57 kq), Məhərrəmov Rayil (62 kq), Quluzadə Sadiq (68 kq), Kərimov Murad (75 kq) və Babayev Adəm (85 kq) öz

çəki dərəcələrində birinci yerə layiq görülmüblər.

Yarışın sonunda ilk üç yerə tutan idmançılara diplom, medal və hədiyyələr təqdim olunub.

İtmişdir	
Şahbuz rayonu, Güney Qışlaq kəndində Məmmədov Sabir Arif oğlunun adına verilmiş JN-287 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şahbuz rayonu, Gömtür kəndində Şahquliyev Vaqif Misir oğlunun adına verilmiş JN-1 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Kəngərli rayonu, Şahtaxtı kənd sakini Babayev Arif Abdulla oğlunun adına verilmiş 562 ^c nömrəli dövlət aktı və 506 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Naxçıvan şəhəri, Qaraçuq kəndində yerləşən Əliyev Hüseyn Nəzarli oğluna məxsus JN-49 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Ordubad rayonu, Yuxarı Əylis kəndində yaşamış Məmmədov Həsən Nurməmməd oğluna məxsus 1026 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Kürəkənd kəndində yerləşən 102012000046-06301 və 000410 nömrəli mağazanın texniki pasportu itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Aşağı Yayıcı kənd sakini Fərzəliyev İsmail Yusif oğluna məxsus JN-207 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Yuxarı Daşarx kəndində yaşamış Məmmədov Rafi Ələsgər oğluna məxsus JN-158 nömrəli torpağa mülkiyyət hüququna dair dövlət aktı itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Zeyvə kənd sakini Əliyeva Rühəngiz İslam qızına məxsus JN-983 nömrəli torpağa mülkiyyət hüququna dair dövlət aktı itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Zeyvə kənd sakini Əliyeva Zeynəb İslam qızına məxsus JN-982 nömrəli torpağa mülkiyyət hüququna dair dövlət aktı itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Məxtə kənd sakini Qasımov Səfər Rza oğlunun adına verilmiş 049466 nömrəli müharibə veteranı vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Kəngərli rayonu, Xök kənd sakini Əliyev Abdulla Kərəm oğlunun adına verilmiş JN-910 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Babək rayonu, Nəhrəm qəsəbə sakini Həsənova Xeyrənsə Oruc qızının adına verilmiş JN-72 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Babək rayonu, Nəhrəm qəsəbə sakini Məmmədova (Həsənova) Xanım Rzaqulu qızının adına verilmiş JN-949 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Ordubad rayonu, Vənənd kənd sakini Salehov İbrahim Malik oğlunun adına verilmiş AA-002874 inventar nömrəli torpaq sahəsinin plan və ölçüsü itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Babək rayonu, Nəhrəm qəsəbəsində yaşamış Həsənov Bəhlul İbadulla oğlunun adına verilmiş JN-1909 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
“Arkoz İnşaat Şirkəti” MMC-nin qeydiyyatında olan 185FX454 və 185FX208 dövlət qeydiyyat nömrəli nişanları itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Babək rayonu, Payız kənd sakini Zamanov Vəlif Abbasəli oğlunun adına olan JN-185 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Naxçıvan şəhəri, Qaraxanbəyli kəndində yaşayan Həsənov Əvəz Həsən oğlunun adına olan 6-cı küçə, 7/14 ünvanında yerləşən AA-009254 nömrəli torpaq sahəsinin plan və ölçüsü itdiyindən etibarsız sayılır.	***
“Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi Su Meliorasiya Xidməti” publik hüquqi şəxsin Naxçıvan Su Meliorasiya Sistemlərinin İstismarı İdarəsinin qeydiyyatında olan 185FX142, 185FX053 və 185FX054 dövlət qeydiyyat nömrəli nişanları itdiyindən etibarsız sayılır.	***
Şərur rayonu, Kürçülü kənd sakini Sadiqov Abbas Fərman oğluna məxsus JN-67 ^a nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.	***

Baş redaktor:
RƏMZİ TAHİRLİ

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi 14.

Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: info@serqqapisi.gov.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Vöen: 0200065441

Çapa imzalanmışdır 00:00
Tiraj: 550. Sifariş № 213

Nömrəyə məsul: Ceyhun Məmmədov,
Elnurə Cəfərova
Dizayner: Pərvin Sadiqov

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib
və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.